

Cît
de repede
gîndim... (pag. 6)

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

1942:
O spioană
a Japoniei
sfidează
F. B. I.-ul

de S. MILIN

ANUL XXIV

26

(1215)

28 iunie 1968

12 pagini,
1 leu

Soare, apă, nisip...

Foto: L. Borodulina (A.P.N.)

- Un tren cu 299 vagoane ● Orașul mut ●
- Mastroianni — hoț și Simone Signoret —
- asasină ● Bancul de probă al organismului
- Secretul vitezei ● Pielea și alimentația ●
- Un smarald imens într-un sipet albastru
- Pagina de umor

În librării și sub tipar

Anul acesta, editura „Hudojestvennaia Literatura“ oferă cititorilor sovietici un număr sporit de cărți, în tiraje mai mari față de anul trecut.

Un loc central în planurile editurii îl ocupă colecția „Bibliotecii de literatură universală“. Editarea ei a început la mijlocul anului trecut și până acum au văzut lumina tiparului cincisprezece volume.

De curind, au apărut în rafturile librăriilor sovietice noi culegeri din operele scriitorilor sovietici contemporani: L. Borisova, S. Voronin, P. Radimov, V. Fink. Noua ediție a romanului „12 scaune“ de I. Ilf și E. Petrov se bucură de excepționalele ilustrații ale Kukrinișilor. O culegere în două volume din opera lui M. Zoșcenko a fost primită cu mult interes de cititorii sovietici.

După cum se știe, anul acesta s-au împlinit o sută de ani de la nașterea lui M. Gorki. Editura „Hudojestvennaia Literatura“ întâmpină evenimentul cu o culegere din opera scriitorului în trei volume, culegere ce va beneficia de un impresionant tiraj de masă.

Sectorul de poezie al editurii a oferit iubitorilor de versuri volume de format mic, dar în tiraje mari.

Printre preocupările curente ale editurii se află și apariția în flux continuu a operelor alese, în mai multe volume, pe lista cărora se află incluse creația lui S. Esenin, K. Paustovski, K. Simonov, A. Tvardovski, M. Șolohov, M. Isakovski, L. Leonov, S. Marșak, V. Kataev, V. Kojevnikov și alții.

CALEIDOSCOP

După informațiile publicate în săptămânalul egiptean „Al-Musawwar“, în Cairo au apărut primele volume din opera lui Dostoevski. Este pentru prima dată când, într-o editură egipteană, vor apărea operele complete ale marelui scriitor rus, în limba arabă. Ediția va avea 20 de volume.

„Antologia fantasticului în literatura rusă“, care a apărut în editura belgrădeană „Nolit“, include pagini din operele lui Pușkin, Gogol, Cehov, Belii, Dostoevski, Gorki, Hlebnikov, Babel, A. Tolstoi, I. Oleșă, B. Pilniak și alții.

Editura italiană De Donato a tipărit culegerea „Frații Serapion“. Volumul este alcătuit din opere literare, însemnări autobiografice și articole ale membrilor acestui grup literar, precum și amintirile lui Gorki, Șklovski și Belii despre participanții la gruparea literară sus-amintită.

La editurile din Zürich: „Buchklub Ex-libris“ și „Dremer“, au apărut câteva noi traduceri din limba rusă. Prima dintre editurile citate a tipărit romanul lui G. Baklanov „O palmă de pământ“, iar cea de a doua, un volum de versuri de A. Belii și romanul lui N. Stadiuk „Oamenii nu sînt îngeri“.

Editurile din Amsterdam au publicat, în ultima vreme, următoarele traduceri din limba rusă: M. Gorki: „Povestiri“, V. Konefki: „Grijile zilei de mîine“, G. Linkov: „Război în spatele frontului“, Bondarev: „Linieștea“ și „Ultimele salve“.

cartea

soare către Tatiana Iakovleva“ și „Scrisoare de dragoste“. Cînd eram împreună mi se părea că mă aflu în Rusia și acum, după plecarea lui, mi-e și mai dor de țară.

Dar toate acestea să le păstrezi pentru tine, dragă mamă. Mi-a lăsat „versurile mele“ în două exemplare și unul ți-l trimite. Deocamdată nu le arăta nimănui. Versurile vor fi tipărite, curînd. Le-a recitat aici și au avut un succes enorm. Sînt versurile lui lirice cele mai bune“.

Intr-o altă scrisoare, Tatiana făcea mamei sale următoarele confidențe:

„Dacă m-am purtat vreodată bine cu vreunul din „admiratorii“ mei, atunci asta s-a întimplat cu el, datorită în mare măsură talentului său, dar mai ales datorită uimitoarei și cu adevărat înduioștoarei atitudini pe care a avut-o față de mine. În ceea ce privește atențiile și grija (chiar și pentru o răsfațată ca mine) e absolut neobișnuit. Deocamdată, mi-e foarte dor de el. Acesta este primul om care a știut să lase urme în sufletul meu. Niciodată nu mi-a fost dor de cineva, dar de cel de al treilea Volodea mi-e dor. Dar să nu te sperii! Asta, în nici un caz, nu este o dragoste deznădăjduită. Mai degrabă, dimpotrivă! Sentimentele lui sînt atât de puternice, încît nu e cu puțință să nu le împărtășesc, fie chiar și într-o măsură limitată“.

(Va urma)

REVISTA PRESEI

„Le Monde“ despre „straniul“ Hlebnikov

Cu prilejul apariției, în limba franceză, a unei culegeri din versurile lui Velimir Hlebnikov, poet care a exercitat o puternică influență asupra liricii ruse în anii premergători și imediat următori Revoluției din Octombrie, cunoscut critic literar francez, Alain Bosquet, publică în suplimentul literar al ziarului „Le Monde“ o consistentă prezentare, din care oferim cititorilor noștri fragmentele esențiale:

„Se poate spune că, în primii douăzeci și cinci de ani ai acestui secol, trei mari poeți au revoluționat lirismul rus: Alexandr Blok (1880—1921), printr-un soi de elan mistic aplicat ideilor noi; Vladimir Maiakovski (1894—1930) prin impetuozitatea geniului său, capabil, în egală măsură, să arunce în aer limbajul și să se confunde, pe plan ideologic, cu o epopee socială; Serghei Esenin (1895—1925), care cîntă mai bine latura elegiacă a revoluției, fără să renunțe, de altfel, la tristețea sa intimă... Contemporan cu acești trei mari poeți ai revoluției, Velimir Hlebnikov nu era un necunoscut pentru noi. Clasificat printre poeții de rangul al doilea, el a fost tradus rar și părea foarte strîns legat de anumite încercări de avangardă, astăzi depășite. O culegere abundentă din poemele sale, excelent traduse, și o prefață convingătoare, de Liuda Schnitzer, ne permit, în fine, să stabilim locul acestei ciudate personalități care, prin unele laturi ale creației sale, trebuie să treacă, de-acum înainte, drept un precursor.“

Născut în 1885, Viktor Hlebnikov frecventează începînd din 1908, cercurile de avangardă, ca o reacție împotriva simbolismului influențat de curentele literare din Franța și Germania. Studii lingvistice cuprinzătoare, mai ales în sanscrită, îl determină să reflecteze asupra particularităților limbii ruse. Impregnat de etimologie și morfologie, partizan al unei reîntoarceri la rădăcinile limbii slave, își schimbă numele în Velimir și publică poeme în care cuvintele aduc aminte de originile lor îndepărtate și sfîrșesc prin a se impune rațiunii datorită jocului complex al derivărilor, prefixelor și sufixelor. Acest joc de cuvinte lasă impresia unei uluitoare jonglerii de concepte, în care substantivul poate să se transforme în verb, iar adjectivul în adverb, fără ca modificările să pară gratuite“.

Citind în întregime versurile cele mai semnificative ale poetului rus, Bosquet scrie în continuare:

„Experiențele de acest gen fac din Hlebnikov un apropiat al futuristilor din Europa centrală și un precursor al dadaismului“.

Remarcînd, în continuare, limitele estetice ale poeziei lui Hlebnikov, criticul francez încheie astfel:

„În ultimii ani ai goanei lui după aventură, de dragul aventurii, acest boem pare, totuși, să fi întrevăzut, în spațiul unei pagini sau două, o concepție simplă și grandioasă a poeziei. În același timp lui, poetului atât de puțin afectat de evenimente, revoluția îi oferă, în sfîrșit, posibilitatea de a se simți solidar cu prietenii săi...“

Stasis Krasauskas :

Omul (Desen)

MAIAKOVSKI — DRAGOSTEA ȘI MOARTEA

Idilă pariziană (III)

Spre sfîrșitul anului 1928, Maiakovski se afla la Paris și voiajul acesta se va reflecta cu ecouri puternice nu numai în lirica poetului, ci și în viața lui personală.

Intr-adevăr, în cartierul Montparnasse, Maiakovski avea să afle de existența Tatianei Iakovleva, să presimțea, poate, dragostea ce avea să-l întîmpine din nou, pe neașteptate, de vreme ce îi transmitea omagiile lui înainte chiar de a-i face cunoștința.

culiau pe vremea aceea în capitala Franței: „În 1928, cu prilejul unei călătorii sale la Paris, Maiakovski a făcut cunoștință cu Tatiana Iakovleva, la un pictor din Montparnasse.“

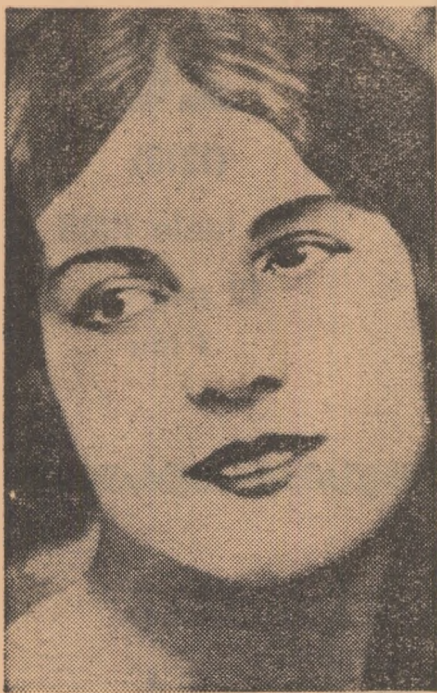
Maiakovski s-a îndrăgostit de ea la prima vedere. Intr-o zi Tanea a venit cu el la niște cunoștințe comune. Bucuroasă și strălucitoare, ea s-a apropiat de noi și ne-a spus: „Vreau să vi-l prezint pe Maiakovski. Ne va citi versuri“.

„De cîte ori a fost Maiakovski la Paris, i-am văzut totdeauna împreună. Formau o pereche fermecătoare. Maiakovski era înalt și foarte frumos. Tanea, de asemenea: înaltă, bine făcută, aproape de aceeași statură cu el. Maiakovski făcea impresia unui îndrăgostit liniștit. Tanea era încîntată și se vedea limpede că îl iubește, fiind mîndră de talentul lui“.

Din păcate, scrisorile trimise de Tatiana lui Maiakovski s-au pierdut, păstrîndu-se doar cîteva dintre cele trimise de ea mamei sale, care locuia, pe atunci, la Penza. Din cuprinsul lor aflăm, printre altele, că Maiakovski auzise de existența sa de la Ehrenburg, un mare admirator al frumuseții Tatianei Iakovleva, și de la alți prieteni comuni. Prin intermediul lor, înainte chiar de a se cunoaște, Maiakovski i-a trimis salutări în repetate rînduri. Prima lor întîlnire s-a petrecut la 25 octombrie 1928. Pînă la 2 noiembrie, data plecării lui Maiakovski din Paris, s-au văzut zilnic. La 8 decembrie, adică la mai bine de o lună de la reîntoarcerea lui Maiakovski în U.R.S.S., Tatiana îi scria mamei sale:

„E un om uimitor în toate și, ceea ce e mai important, mi-l imaginam cu totul altfel. S-a purtat excepțional cu mine, iar pentru el, plecarea din Paris și despărțirea anticipată, de cel puțin o jumătate de an, a fost o mare tragedie. Mi-a telefonat de la Berlin și convorbirea a fost un adevărat strigăt de durere. Îmi trimite în fiecare zi o telegramă și în fiecare săptămîină flori. A aranjat așa ca, în fiecare duminică dimineața, pînă la întoarcerea lui, să primesc trandafiri. Între noi au fost totdeauna multe flori! E un lucru foarte plăcut și, ceea ce e mai important, îi seamănă atât de mult! Mi-a fost foarte greu cînd a plecat.“

E cel mai talentat om din cîți mi-a fost dat să întîlnesc și, pe deasupra, într-un domeniu ce mă interesează foarte mult. Vrea să organizeze o serată literară la Penza, anume ca să te cunoască. Cred că îți va face plăcere să ascuți poezii care au ca titlu: „Scriso-

T. A. Iakovleva

Primul semn public al noii lui iubiri, care avea să fie și ultima, a apărut la începutul anului 1929. Gazda mărturisirilor — revista „Molodaia Gvardia“, în paginile căreia Maiakovski a publicat poezia „Scrisoare din Paris către tovarășul Kotkov despre esența dragostei“, datată 1928. Versurile nu lăsau nici o îndoielă asupra dispoziției sentimentale a poetului, chiar dacă numele Tatianei Iakovleva nu apărea încă explicit: „Eu sînt rînit (de amor) pentru veacuri...“, nota el în primele versuri ale poeziei, pentru a-și defini, mai departe, sentimentele cu vitalitatea obișnuită poeziei maiakovskiene.

Iată ce aflăm din relatările pictorului V. I. Șuhaev și ale soției lui, care lo-

Actualitatea

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Un tren cu 299 vagoane

In clipa de față, transportul feroviar suferă în multe țări ale lumii o serioasă concurență din partea altor mijloace de transport: automobile, avioane, nave,

frigorifice pentru produse ușor alterabile.

Conteinerele permit extinderea așa-numitului transport mixt, constând în vehicularea mărfurilor în același ambalaj pe calea ferată ca și cu autocamioane, nave maritime și avioane. În general se preferă conteinerele între 10 și 20 de tone. Cîteva țări folosesc, de asemenea, conteinere pliante și elastice. Cele elastice, utilizate îndeosebi pentru încărcături lichide și pulverulente ocupă, goale, circa 10 la sută din volumul pe care îl au cînd sînt încărcate.

Dezvoltarea transportului feroviar modern merge paralel cu dezvoltarea construcției de mașini pentru transporturi. În acest sens se constată o creștere continuă a capacităților și vitezelor locomotivelor Diesel și a celor electrice. Într-o serie de țări din Europa puterea locomotivelor Diesel în exploatare a crescut între 1960 și 1966 de mai bine de 1,5 ori. În 1963 a început construirea de locomotive Diesel de 4000 și chiar mai mulți cai putere. Cît privește locomotivele electrice, acestea au puteri și mai mari atîngînd 8.700 c.p. Mărirea continuă a capacității locomotivelor are ca efect imediat reducerea cheltuielilor de exploatare.

Concurența de care am pomenit la început se face simțită mai ales în transportul călătorilor. De aceea societățile de transport feroviar caută să atragă pasagerii cu maximum de confort. În construcția de vagoane moderne se pune accentul pe ventilație, încălzire, iluminat, finisarea interioară, reducerea zgomotului etc. Vagoanele sînt utilitate cu instalații de aer condiționat, dispozitive de reglare automată a temperaturii, lămpi luminescente, fotolii rabatabile. Pentru a asigura secu-

se cer în finisarea lor, necesități de a modifica mereu produsele în funcție de cerere etc., etc. Aliajele neferoase permit însă unei unice mașini să prelucereze formele și dimensiunile cele mai diferite, pornind de la o „programare” înregistrată pe bandă de magnetofon sau pe bandă perforată. Este ceea ce s-a numit un „centru de prelucrare”, cu o deosebită aplicabilitate în producția de serie mică.

Pentru producția de serie mare, mai cu seamă în industria automobilelor, se folosesc așa-numitele „mașini-transfer”, construite dintr-o serie de posturi fixe de prelucrare a aliajelor neferoase, unde fiecare piesă suferă o anumită operație, după care este transportată pe bandă la postul următor.

În sfîrșit, în cazurile intermediare, care sînt și cele mai numeroase — producția de serie mijlocie — se utilizează acum un sistem de mașini cu comandă numerică, capabile să lucreze 24 de ore din 24 cu o minimă intervenție a omului. Și aici, piesele supuse uzurii sînt făcute din aliaje neferoase.

APARATURĂ MODERNĂ

„Ochiul de pește”

Printre numeroasele obiective speciale produse de industria fotografică se numără și așa-numitul „ochi de pește”. Unui profan, fotografiile realizate astfel îi s-ar părea numai amuzante, ciudate și, mai ales, inutile. Și totuși nu există obiectiv care să rivalizeze în seriozitate și utilitate cu acesta. „Ochiul de pește”, caracterizat printr-o profunzime de cîmp considerabilă, este dotat cu patru diafragme de la 8 la 22, iar un dispozitiv încorporat permite transportul între lentile a unuia din cele șase filtre în culori cu care este dotat. Și mai important este faptul că imaginile pe care le oferă sînt extrem de clare, de la cîteva centimetri la infinit, și aceasta datorită corecțiilor importante obținute prin mijlocirea a două lentile asamblate în cinci grupuri.

Cu noul tip de obiectiv pot fi realizate fotografii care, pe peliculă, au forma unui cerc de 24 mm diametru. Normale în centru și deformate pe margini, ele prezintă un deosebit interes în primul rînd pentru activitatea industrială și științifică. Obiectivul e folosit atunci cînd devine necesară fotografierea unui cîmp foarte larg sau a unui spațiu redus și puțin profund, cum ar fi un întreg atelier de uzină, circulația dintr-o mare piață, bolta cerească în scopul studierii norilor, sau interiorul furnalelor, mașinilor și chiar al rachetelor cosmice (în vederea examinării comportamentului unor organe în mers). Desigur, în toate aceste împrejurări, fotografiile vor apărea deformate, dar ceea ce interesează pe omul de știință este imaginea de ansamblu.

„Ochiul de pește” își găsește multiple aplicații și în domeniul fotografiei publicitare și se bucură de un larg interes din partea amatorilor căci oferă efecte dintre cele mai neașteptate.

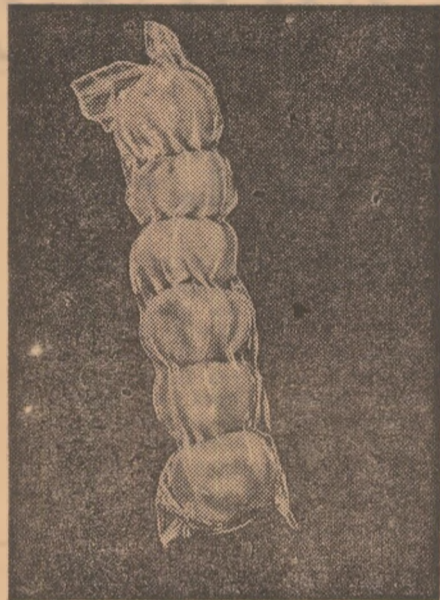
NOUTĂȚI

Conserve de fructe în plastic

Conservarea fructelor, iată încă una din sarcinile și așa multiple ce vor reveni în curînd materialelor plastice. Se știe că un fruct, chiar desprins de arbore, continuă să trăiască, să „respire”, așa că pentru păstrarea prospețimii lui devine necesară refrigerarea care se realizează într-o atmosferă cu compoziție specială, susceptibilă să-l inhibe respirația fără să-l denatureze. Atmosfera aceasta trebuie să fie săracă în oxigen, bogată în gaz carbonic și cu umiditate ridicată.

Condițiile acestea pot fi reproduse artificial, cu cheltuieli mai mici decît cele necesitate de frigiderul destinat conservării. Idealul ar fi ca fructele să fie amplasate în cutii cu pereții selectiv permeabili la gaz și umiditate, astfel încît atmosfera internă necesară să fie obținută automat, printr-un simplu joc de schimburi cu exteriorul. În felul acesta fructele și-ar primi doza redusă de oxigen necesară unei vieți încetinite, putînd să elimine surplusul de gaz carbonic și substanțele organice volatile. Rolul de cutie îl poate juca foarte

bine și o membrană care, asemenea unei vămi, să nu lase să treacă nimic fără control. Printre soluțiile propuse, privind deocamdată conservarea merelor și perelor, se numără așa-numitul ambalaj fiziologic. Conceput pentru un kilogram de fructe, el este alcătuit dintr-o peliculă de polietilenă cu o grosime de 50 microni și are forma unui săculeț cilindric, cu un diametru ceva mai mare ca al fructelor. În originalul ambalaj azotul începe să difuzeze spre exterior pînă ce atinge un echilibru

Miraculosul săculeț de plastic

care nu va mai fi perturbat lăsînd, totodată, un vid parțial. Înainte de consumare e suficientă practicarea în săculeț a unor găuri, care să restabilească ritmul natural de maturație.

CE SE DISCUTĂ

Orașul mut

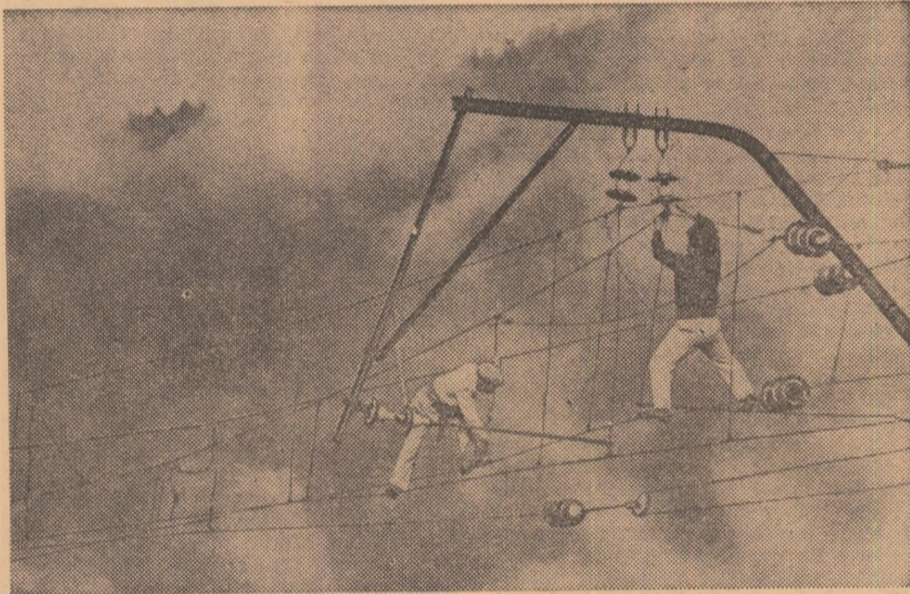
O lucrare sovietică de popularizare a cunoștințelor în domeniul acusticii cuprinde cîteva ilustrații sugestive redînd diverse variante ale luptei împotriva zgomotului. În liniștea adîncă a nopții se aude un mirolăit disperat în stare să trezească și morții. Cîteva desene arată reacția mai multor persoane la acest gen de zgomot. Un cetățean își infundă bine urechile cu vată și își pune o pernă peste urechi; este ceea ce am putea numi izolare individuală. Altul trage la fereastră o draperie grea. De astă dată avem de a face cu izolarea încăperii. Al treilea varșă peste motan o găleată cu apă. Despre el am putea spune că înăbușă sunetul „chiar la sursă”.

Indiferent de reacția oamenilor la zgomote, un lucru e cert: acest gen de sunete sînt greu suportate de organismul uman. Sunetele cu intensități între 120—130 decibeli irită timpanul. Dar și sunetele de 50 decibeli pot fi supărătoare, dacă persistă ore în șir.

Secolul nostru devine cu fiecare an tot mai zgomotos. Zgomotul, acest tovarăș de drum al progresului tehnic prejudiciază tot mai mult viața omului. Numai în Statele Unite suferă de surditate, în mare parte provocată de acțiunea îndelungată a zgomotului, mai bine de 11 milioane de adulți și 3 milioane de copii. Acțiunea permanentă a zgomotului asupra organismului omenesc sporește tensiunea nervoasă, ceea ce are ca efect reducerea activității creatoare, a productivității muncii etc.

În cîteva țări europene se fac în clipa de față pași serioși spre rezolvarea acestei probleme. Un grup de experți din Anglia, de pildă, au pregătit un raport amănunțit pe această temă și, pe baza lui, au fost luate măsuri legislative pentru reducerea zgomotului. Măsurile similare se iau și în Franța și țările scandinave. În Franța s-a interzis recent și folosirea aparatelor de radio cu transistoare în locuri publice. În Uniunea Sovietică au fost formulate în ultimii ani recomandări și indicații privind lupta împotriva zgomotului provenit de la mijloacele de transport.

Ce ne pregătește viitorul? Se preconizează reducerea zgomotului provenit de la autocamioane (pînă la 88 de decibeli), responsabili de verificarea acestei măsuri fiind agenții de circulație. În domeniul construcțiilor, au fost elaborate dispozitive speciale pentru batera piloților cu cît mai puțin zgomot. În sfîrșit există posibilitatea de a monta pe utilajele existente dispozitive anti-zgomot.

În R. S. S. Gruzină se lucrează la electrificarea unei linii de cale ferată

conduce. Datorită eforturilor susținute de modernizare a căilor ferate, însă, ele își păstrează în mare măsură importanța.

Principala tendință în dezvoltarea transportului feroviar este înlocuirea tracțiunii cu locomotive cu abur prin tracțiunea cu locomotive cu motor Diesel și locomotive electrice. În clipa de față lungimea liniilor electrificate reprezintă pe scară mondială circa 8 la sută din rețeaua totală.

O altă tendință, caracteristică îndeosebi țărilor cu o industrie puternic dezvoltată, este sporirea vitezei de circulație. Cercetările efectuate pînă acum au demonstrat că pentru atingerea acestui deziderat se impun o seamă de măsuri tehnice care, admițînd că ar fi înfăptuite, nu ar permite totuși să se depășească o anumită limită, pe care specialiștii o situează în jur de 350 km/h. În clipa de față recordul mondial oficial de viteză, atîns de Franța pe o linie experimentală, este de 331 de kilometri pe oră.

Traficul feroviar mereu crescînd necesită în același timp revizuirea tonajului. Se tinde în general spre trenuri cu suprapunaj remorcate de cîteva locomotive puternice, comandate de la un post unic. Pe o linie ferată din Pennsylvania a fost transportat în 1968 un asemenea tren experimental alcătuit din 299 vagoane cu minereu în greutate de 29.000 de tone și cu 8 locomotive totalizînd 23.500 de cai putere.

Dar sporirea traficului feroviar și a vitezei de circulație se poate realiza și pe alte căi, cum ar fi mărirea parcului de vagoane speciale și transportul în conteinere de tip obișnuit și de mare capacitate. Dintre vagoanele speciale amîntim cisternele pentru încărcături lichide și gazoase, vagoanele cu încărcare rapidă pentru transportul minereului și cărbunilor, platformele cu mai multe osii pentru transportarea încărcăturilor de mare tonaj și gabarit, vagoanele pentru mărfuri pulverulente, care se încarcă și descarcă cu ajutorul aerului comprimat, vagoanele cu două și trei nivele pentru transportul automobilelor și tractoarelor, vagoanele

ritatea călătorilor ușile exterioare ale vagoanelor sînt prevăzute cu dispozitive care nu le permit să se deschidă pînă ce viteza trenului nu scade sub 5 kilometri pe oră.

METALURGIE

Tare ca fierul, iute ca oțelul, dar...

Industria modernă cere un număr imens de piese realizate din fier și, în general, metale feroase. Prelucrarea lor prezintă însă o serie de dezavantaje. La loc de frunte se situează — mai ales pentru oțeluri — necesitatea de a folosi, la strunjire, frezare etc., unelte fabricate din compuși foarte duri (carburi metalice sau ceramice), al căror randament nu poate depăși anumite limite.

Dacă la aceasta adăugăm și problemele pe care le ridică relativa raritate și sărăcie a zăcămintelor de metale feroase pe plan mondial, vom înțelege ușor de ce, în uzinele de astăzi, se depun eforturi serioase pentru a înlocui, pretutindeni unde este posibil, fierul și oțelul prin aliaje neferoase. Acestea nu numai că sînt mai ușoare, dar pot fi prelucrate incomparabil mai repede decît aliajele feroase. E drept, sînt mai scumpe decît acestea, în schimb durata uzurii lor este de cinci ori mai mică, iar personalul necesar de zece ori mai puțin numeros față de procedeul clasic.

Introducerea pe scară largă a aliajelor neferoase mai aduce cu sine un avantaj, permițînd, cel puțin într-o anumită măsură, automatizarea procesului de prelucrare a metalelor. Se știe că acest proces este destul de refractar automatizării, datorită diversității pieselor, gamei variate de precizii care

1942:

O SPIOANĂ A JAPONIEI

SFIDEAZĂ

F. B. I. -ul

În dimineața zilei de 17 iunie 1942, Mary Wallace fu extrem de surprinsă când primi retur un plic, pe spatele căruia figura adresa ei: Miss Mary Wallace, East High-Street 1808, Springfield, Ohio. Scrisoarea fusese expediată senorei Inessa Lopez de Mollinali, O'Higgins 2563, Buenos Aires și purta ștampila poștei: Adresantul necunoscut, Mary nu cunoștea nici o doamnă de Mollinali și, în genere, nu trimisese nici o scrisoare la Buenos Aires. Intrigată, ea deschise plicul și citi, din ce în ce mai nedumerită, scrisoarea dactilografiată cu sumedenie de greșeli:

"Draga mea! Sint sigură că ești îngrijorată din pricina mea întrucît nu ți-am mai scris de mult. Ultima lună a fost pentru noi o perioadă foarte grea. Nepotul meu cel mic are o tumoare malignă la creier. Medicii spun că nu mai are mult de trăit. Acum i se fac raze Roentgen, dar nu există speranțe de însănătoșire..."

Ultima oară m-ai rugat să te țin la curent cu noutățile din colecția mea de păpuși. Singurele piese pe care le-am achiziționat de curînd sint trei figurine irlandeze foarte frumoase care înfățișează: un bătrîn pescar cu un năvod în spinare, o bătrînă cu o legătură de lemne și, în fine, un băiețel.

Recent, am ținut o conferință despre păpuși la clubul nostru. Am impresia că a plăcut întregului auditoriu. Ah, dacă micuțul nostru ar fi sănătos!

Mă înștiințezi că ai expediat o scrisoare domnului Shaw. I-am făcut o vizită. Din păcate, însă, a pierdut scrisoarea. În ultima vreme a fost și el bolnav. Automobilul lui a suferit o avarie, dar acum e pe cale să iasă din reparație. Rudele domnului Shaw spun că în scurt timp el va putea să-și reia lucrul.

Am venit aici ca să mă ocup de treburile mamei. Cum sint nevoită să rezolv corespondența de afaceri, am început să învăț mașina de scris. Pe aici străzile sint foarte aglomerate; oamenii, ocupați, aleargă încoace și încolo. Transmite salutări alor tăi. Iartă-mă că am tăcut atît de mult timp.

A ta Mary Wallace.

Pe miss Wallace conținutul scrisorii avu darul să o surprindă și, în același timp, să o și sperie. Unele afirmații din scrisoare corespundeau realității; bunăoară cele referitoare la colecția de păpuși, la conferințele de la club și la boala nepotului. Chiar și semnătura aducea mult cu a ei. Toate celelalte afirmații însă erau pentru ea un mister. În primul moment vru să arunce scrisoarea, zicîndu-și că e o glumă proastă, dar mai apoi hotărî să o predea poștei în speranța că funcționarii de acolo vor dezlega taina.

Contraspionajul intră în acțiune

Așa începu ancheta pe marginea misterioasei scrisori care, teoretic, fusese: a) scrisă de o femeie care susținea că n-o scrisese și b) adresată unei femei care, conform datelor furnizate de autoritățile argentine, nu exista. Ștampila de pe plic atesta că scrisoarea fusese expediată la 1 martie 1942 dintr-un cartier din preajma Gării centrale din New York.

Plicul cu pricina ajunse în mîinile serviciului de contraspionaj al S.U.A. După ce analizară textul aparent nevinovat, experții traseră concluzia că era vorba de o informare camuflată cu privire la locul și la starea navelor militare americane. Noile păpuși achiziționate (pescarul cu un năvod în spate, bătrîna cu o legătură de lemne și băiețelul) semnificau, de fapt, apariția pe cîmpul de luptă din Pacific a trei vase noi — un portavion, avînd suprastructura camuflată cu plasă, o fregată cu puntea construită parțial din lemn și un torpilor. Cit despre dl. Shaw, era evident vorba de torpilorul Shaw, a cărui prora fusese distrusă de japonezi la Pearl Harbour. Cînd s-a

întîlnit pe colo la Honolulu, vasul fusese trimis de urgență pentru reparație capitală la San Francisco, unde ajunsese la 16 februarie, deci cu două săptămîni înainte de expedierea misterioasei scrisori.

Se impunea deci descoperirea și arrestarea cît mai rapidă a agentului inamic, care acționa pe teritoriul Statelor Unite. Ce informații deținea serviciul de contraspionaj american care l-ar fi putut ajuta să-i dea de urmă? Adresa eronată a d-nei de Mollinali, care juca rolul de „cutie poștală” intermediară pentru expedierea de informații cu caracter de spionaj, printr-un stat neutru, precum și păpușile care constituiau un cod sui-generis de cifrare a datelor.

Malvina Blücher-Dixon

Toate serviciile poștale primiră dispoziții să urmărească și să pună de-o parte scrisorile adresate Inessei Lopez de Mollinali, iar cenzura militară urma să depisteze corespondența în care se vorbea despre colecții de păpuși. Cum pe strada O'Higgins din Buenos Aires nu exista nici o casă cu nr. 2563, serviciul de contraspionaj nutrea speranța că și celelalte scrisori avînd această adresă se vor întoarce în S.U.A. Dar Mary Wallace nu mai primi nici una.

Mai exista o șansă — și anume că și în celelalte cazuri se folosiseră nume și adrese fictive și că scrisorile se aflau la secția post-restant a unui serviciu poștal oarecare. Un control la toate serviciile poștale din Statele Unite cerea însă timp, iar americanii trebuiau să ia măsuri urgente. Oare de cite „cutii poștale”, asemenea celor din Argentina, dispunea agentul și ce informații se scurgeau pe acolo?

În cele din urmă se încercă descurcarea ghemului cu multe necunoscute apucîndu-se firul de la celălalt capăt. Deși misterioasa scrisoare fusese expediată din New York, agenții serviciului de contraspionaj porniră cercetările din Springfield, unde locuia miss Wallace, deoarece autorul misivei cunoștea atît de bine viața acestei femei. Se dovedî, însă, că Mary Wallace și păpușile ei erau vestite în toată țara. Căci originala colecție nu era alcătuită din simple jucării, ci din figurine miniaturale reprezentînd diverse popoare și epoci istorice. Miss Wallace ținea deseori conferințe și prezenta păpuși la cluburi feminine, întreținînd în același timp o vastă corespondență cu colecționarii din S.U.A. și din străinătate. Boala nepotului o afecta foarte mult și vorbea deseori cunoscuților despre acest lucru. Nici semnătura nu putea contribui la elucidarea misterului, întrucît iscălitura ei era ușor de plastografiat.

Citeva săptămîni de investigații susținute dădură, totuși, unele rezultate. Se mai descoperiră încă patru scrisori

prima, ele comunicau, prin fraze incoerente despre păpuși, informații importante cu privire la flota militară a S.U.A. Expeditorii aveau nume fictive.

Judecînd după ștampilele de pe plicuri, una dintre scrisori fusese expediată la 27 ianuarie din Seattle (statul Washington), a doua la 1 februarie din San Francisco, următoarea la 23 mai din Portland și, în sfîrșit, ultima la 3 iunie din Oakland, California. Era oare cu puțință ca toate cele cinci scrisori, inclusiv, bineînțeles, cea primită de miss Wallace, să fi fost scrise de una și aceeași persoană? Dacă lucrurile stăteau așa, unde trebuia căutat spionul? În ianuarie și februarie el se aflase pe țărmul Oceanului Pacific, în martie pe cel al Atlanticului, în mai din nou pe coasta Pacificului. N-ar fi fost exclus să fie vorba de un grup și nu de un singur om.

Agenții serviciului de contraspionaj fură scoși din încurcătura de experți lingviști și de specialiști în mașinile de scris. Comparînd între ele misterioasele scrisori, ei ajunseră la concluzii interesante. Deși textele fuseseră scrise la mașini diferite, deosebirile caracteristice în ce privește forța de apăsare pe anumite claviaturi și greșelile ortografice erau identice. Prin urmare, autorul era una și aceeași persoană.

În ciuda insistențelor depuse de agenții serviciului de contraspionaj, miss Wallace nu-și putea aminti nimic în plus, care să aducă un element nou în anchetă. La un moment dat, însă, unui detectiv îi veni o idee ingenioasă: d-ra Mary nu păstra oare corespondența legată de achiziționarea păpușilor? Ba da, o păstra. Criminaliștii începură numaidecît studierea fotografiilor mărite ale tuturor scrisorilor și actelor dactilografiate, comparîndu-le cu textele celor cinci scrisori... Examinară una, șapte, treizeci, fără nici un rezultat. În cele din urmă, confruntarea uneia din misivele expediate pe adresa d-nei de Mollinali cu o scrisoare de la un magazin de păpuși din New York revelă că ambele fuseseră dactilografiate cu aceeași mașină.

Duelul inegal

Magazinul, situat pe Madison Avenue 718, aparținea unei anume doamne Dixon. În afară de prenumele exotic Velveley și de pasiunea pentru păpuși ieșite din comun, stăpîna magazinului nu atrăgea atenția, la prima privire, prin nimic deosebit. Cu trei luni în urmă îi murise soțul și acum purta doliu. D-na Dixon nu aducea de loc cu o spioană care cutreiera țara ca săculeagă informații secrete despre flota americană. Cu toate acestea, serviciul de contraspionaj începu să intre treptat în posesia unor detalii care dădeau serios de gîndit.

În 1937, d-na Dixon părăsise împreună cu soțul ei, California și se stabilise la New York. Cum în primul moment soții avuseseră dificultăți materiale, d-na Dixon se văzu nevoită să intre vînzătoare la raionul de păpuși al unui mare magazin. După doi ani, ea izbuti să-și deschidă un mic magazin cu o clientelă aleasă. Deși războiul frîna în mare măsură comerțul cu păpuși, d-na Dixon nu avea greutăți financiare; un control secret al conturilor ei din bancă revelă că pînă în 1941 pasivul fusese mult mai mare decît activul, dar că după aceea nu numai că-și acoperise datoriile, dar depusese și o sumă frumoasă; proprietara magazinului explica acest lucru prin venitul pe care li-l adusese o moștenire primită de soțul ei de la o rudă îndepărtată din California.

Consultate, autoritățile din San Francisco comunicară că doamna Dixon se născuse în acest stat și că înainte de căsătorie se numea Malvina Blücher. Soțul ei fusese agent de bursă și se ocupase de afacerile cetățenilor japonezi din S.U.A. Ruinîndu-se, se mutase în 1927 la New York. În Cali-

nia, Malvina-Velveley lucrase intens la o societate americano-niponă și avusese multe cunoștințe la consulatul japonez. De altfel și la New York ținea legătura cu clubul japonez. Înainte de atacul de la Pearl Harbour, d-na Dixon vizita consulatul aproape zilnic.

Cu toate acestea, contraspionajul nu dispunea de nici o dovadă directă împotriva acestei femei. Scrisoarea dactilografiată la mașina ei de scris? Acest lucru îl putea face răposatul soț fără știrea ei. Frecvențarea unor organizațiilor japoneze? Se putea explica prin pasiunea ei pentru păpuși orientale. Era nevoie de date mult mai concrete, de probe indiscutabile care să-i dovedească vinovăția.

Curînd, însă, agenții din California stabiliră că, în prima jumătate a anului 1942, d-na Dixon fusese la Seattle, San Francisco, Portland și Oakland, de unde fuseseră expediate scrisorile adresate doamnei de Mollinali. Mai trebuiau descoperite mașinile de scris la care misivele fuseseră dactilografiate. După cercetări febrile fură găsite toate cele patru mașini închiriate de d-na Dixon în timpul călătoriilor sale.

Cercul se îngusta. Lipsea o singură dovadă și cea mai importantă, aceea că informațiile cifrate erau destinate serviciului de spionaj japonez. D-na Dixon nu obișnuia să discute cu clienții ei probleme delicate din care să se fi putut trage concluzia că manifesta interes pentru secrete militare sau pentru politică în genere. Singura distracție pe care și-o îngăduia din cînd în cînd erau plimbările în preajma portului și de-a lungul coastei Atlanticului, unde se aflau șantiere navale. Dar oricine putea face acest lucru, dacă nu încerca să pătrundă în zona interzisă și pe teritoriul obiectivelor militare.

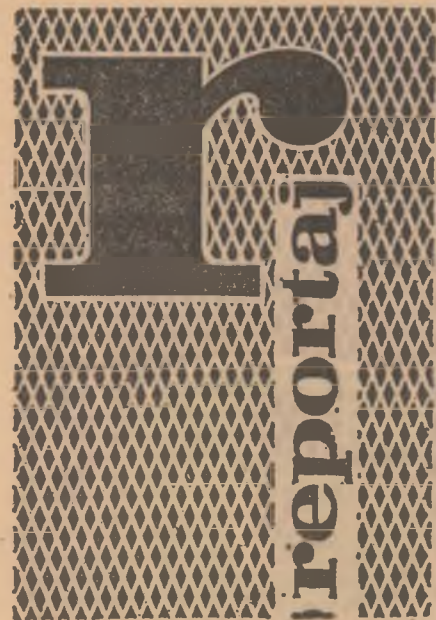
Velveley plătea totul cu bani peșin, deși veniturile obținute din comerțul cu păpuși n-ar fi putut acoperi — după calculele experților din F.B.I. — nici măcar chiria magazinului. De unde lua totuși banii?

Guvernul S.U.A. blocase încă din iulie 1941, deci înainte de izbucnirea războiului americano-japonez, sumele depuse la bănci de autoritățile nipone. Diplomații japonezi puteau ridica din conturile lor bancare numai sume mici pentru achitarea cheltuielilor curente, seriile bancnotelor fiind înregistrate.

Aganții F.B.I. cercetară și aceste liste, confruntînd cu ele seriile bancnotelor cu care d-na Dixon făcuse unele plăți. Una din serii corespunse. Bancnota cu pricina, în valoare de o sută de dolari, fusese eliberată din bancă curierului ambasadei japoneze în intervalul dintre 25 iulie și atacul de la Pearl Harbour (7 decembrie 1941).

După această extrem de importantă descoperire, d-na Dixon începu să fie urmărită zi și noapte de agenții ai F.B.I.-ului. Și rezultatele nu întîrziară să se arate. În dimineața zilei de 21 ianuarie 1944, femeia, care n-avea nici cea mai mică bănuială că era pe punctul să cadă în cursă, intră într-o bancă de pe Brooklyn. Din hol ea porni direct spre încăperea în care se aflau seifurile clienților și deschise unul dintre ele. În aceeași clipă, însă, două cătușe metalice îi imobilizară mîinile. Onorabila doamnă se transformă pe loc într-o fiară. Începu să muște și să scuipe, zbătîndu-se și lovînd în dreapta și în stînga. Din cei 18 000 de dolari, cîți existau în seiful d-nei Dixon, circa 8000 erau bancnote pe care ambasada japoneză le ridicase în 1941 din băncile americane.

În felul acesta se încheie cariera Malvinei-Velveley Blücher-Dixon, spioană a Japoniei care, vreme de cîțiva ani, a luptat de una singură împotriva Biroului Federal de Investigații al S.U.A. Dacă n-ar fi săvîrșit unica ei greșeală — scrisoarea expediată în numele domnișoarei Wallace —, în timp ce toate celelalte fuseseră semnate cu nume fictive, e greu de spus cum și cînd s-ar fi încheiat acest duel inegal.

PROFIL

Frumusețea Allei Larionova și eroinele care îi plac

Frumusețea delicată, de tip clasic slav a Allei Larionova, o predestina rolurilor de zână bună sau de prințesă din basme. Inceputul carierei sale a fost, într-adevăr, populat cu astfel de personaje, care, sub trăsăturile pure ale actriței, împărțeau la dreapta și la stînga zimbete și fapte frumoase și plîngeau cu lacrimi ca boabele de măr-găritar în fața durerilor omenești.

Pe urmă a venit *Ordinul Anna*. Filmul, excelent făcut, a transformat-o pe feea blondă, cu ochi albaștri mari și mirați, într-o femeie foarte pămînteană, strălucitoare de tinerețe și frumusețe și conștientă de forța far-

mecului ei asupra bărbaților. Prea puțin cunoscută pînă atunci, Alla Larionova a devenit celebră peste noapte.

Cum se întîmplă de multe ori, succesul a fost hotărîtor pentru destinul actriței. Devenită personaj clasic pentru o perioadă de timp, Alla Larionova și-a legat numele de câteva ecranizări inspirate din Shakespeare, Turghenev, Dostoevski, Cehov. Schimbîndu-și costumele în funcție de cerințele epocii, actrița își purta frumusețea mîndră prin locuri și vremi îndepărtate, pătrunzînd cu delicatețe și înțelegere în psihologii distanțate de ea în spațiu și timp. Dar succesul din *Ordinul Anna* nu s-a mai repetat. Nu s-a mai produs acea ideală întrunire de circumstanțe care fac ca interpretul să nu mai poată fi despărțit de imaginea personajului creat.

Oricît ar fi fost de măgulitoare pentru femeie complimentele adresate frumuseții sale la fiecare film, situația nu o putea satisface pe actriță. Declarînd ritos: „Îmi place foarte mult să fiu seducătoare pe ecran. Dar numai pentru asta nu merită să faci cinema”, Alla Larionova a așteptat un film care să nu o solicite „numai pentru asta”. Filmul s-a intitulat *Mierea sălbatică* și a fost realizat anul trecut de regizorul Vladimir Cebotariov. Dezbrăcînd costumele de epocă, actrița a îmbrăcat uniforma militară și, sub numele de Varvara Kniajici, reporteră de front, a bătut drumurile însingurate ale celui

de al doilea război mondial. Încîntată de acest rol de femeie contemporană, care simțea și gîndea ca dînsa, Alla Larionova a vădit pe platoul de filmare un eroism cu nimic mai prejos decît cel al Varvarei Kniajici. Episoadele de război, turnate în împrejurimile orașului Cernigov, au pretins o mare tensiune de forțe psihice și fizice. De ar fi numai faptul că din cauza exploziilor și a bubuiturilor infernale interpretelor li se întîmpla să-și piardă auzul pentru cîteva zile!

Filmul următor, *Un hindus enigmatic*, turnat de Piotr Todorovski la Studioul experimental, a adus-o chiar în zilele noastre, în postura unei femei ultramoderne și ultraelegante, îmbrăcată de faimosul Slava Zaitsev.

După aceea — nu în rol, ci în particular, fiind o pasionată de călătorii — actrița a pornit într-un periplu european. Înconjurul Europei cu automobilul îl face acompaniată de soțul ei, cunoscutul actor Nikolai Rîbnikov, și de cele două fiice, Aliona și Arina.

Planurile de viitor ale Allei Larionova nu sînt cunoscute. Putem doar presupune că o dată ajunsă în zilele noastre, nu se va mai despărți cu una cu două de ele decît dacă, evident, un rol interesant o va rechema în epoci trecute.

I. S.

ACTORI ȘI ROLURI

Mastroianni — hoț și Simone Signoret — asasină

După ce a rezistat ani de zile solicitărilor stăruitoare ale cineaștilor străini, preferînd să rămîna un „bun național”, Marcello Mastroianni, supranumit actorul nr. 1 al Italiei, a sfîrșit prin a ceda. Filmul intitulat *Briliante la dejun* îl pune în contact pe popularul artist italian cu un rol plin de fantezie și savoare.

Primind oferta, Marcello Mastroianni a plecat la Londra, unde se turnează filmul, și acolo s-a apucat grabnic să învețe englezește. Dar fiind termenul foarte scurt de care dispune, nu va reuși să-și însușească bine limba, atît de pretențioasă, în special în pronunție, a lui Shakespeare. Dar nici nu e nevoie; ba dimpotrivă, accentul lui stricat îi prinde de minune. Fiindcă eroul pe care îl interpretează nu este englez, ci un străin venit la Londra cu scopuri necurate.

Urmas al unei vechi familii aristocratice, eroul află că în capitala Angliei s-a deschis o expoziție de bijuterii dintre care unele au aparținut strămoșilor săi. Considerînd că face un act de echitate înapoiindu-le foștilor proprietari, adică lui însuși, el vine hotărît să le fure.

Peripețiile abundă în filmul-farsă pornit de la acest pretext. Cam scrîntit, eroul își fîdurește cele mai fantastice visuri, în care, obsedat de arborele său genealogic, merge cu legăturile de rudenie pînă la Ivan cel Groaznic și colonelul Verșinin din piesa *Trei surori* de Cehov.

„Licheluță nepăsătoare și simpatică în Cronică amănților săraci, victimă a erorilor judiciare în *Bigamul*, intelectual subțire și artist torturat de problemele existenței și ale creației în *Viață dulce și 8 1/2*, aristocrat sicilian dregradat de tradiție și inactivitate în *Divorț italian*, mic burghez obtuz ușor de dus de nas în ciuda pretențiilor lui de șmecher în *Căsătorie în stil italian* și ieri, azi, mîine, Marcello Mastroianni a dovedit că poate tot. Cu *Briliante la dejun*, actorul dovedește că poate tot și încă ceva.

Ca și Simone Signoret în noul ei film *Jocuri. Inflexibila și dreapta doamnă Proctor din Vrăjitoarele din Salem*, senzuala Thérèse Raquin capabilă de crimă pentru dragostea ei, soția neglijată, apăsată de monotonia vieții de provincie și insetată de iubire din Drumul spre înalta societate, actrița care trăiește drama îmbătrînirii din Compartimentul ucigașilor, a devenit, în *Jocuri*, comisvoiajora Louise Shindler, care cutreieră orașele vînzînd produse cosmetice. În căutare de clienți, ea nimerește într-o casă stranie, în care o pereche de oameni foarte bogați suferă de plictiseală și lipsă de ocupație. Apariția Louisei aduce o notă de divertisment în existența monotonă a celor doi soți, care o primesc cu brațele deschise. Dar comisvoiajora nu se mulțumește cu ospitalitatea lor, ci vrea să devină stăpîna averii care se etalează provocator sub ochii ei. O dată țelul stabilit, Louise Shindler pornește la luptă, uzînd de toate mijloacele pentru a o înlătura pe soția gazdei și a-i lua locul.

În acest rol ingrat, Simone Signoret face o creație de zile mari. Presa occidentală scrie că actrița este atît de convingătoare încît își vine să o ucizi cu pietre.

L. Maxakova

TURNEE

Big - Ballet cucereste Vestul

Newyorkezii își sacrifică week-end-ul pentru Big-Ballet — scria presa americană, subliniind astfel succesul obținut de grupul de balerini de la Teatrul Mare din Moscova care întreprinde un turneu în S.U.A.

Trecînd prin alte nouă orașe americane înainte de a se opri pentru cîteva zile în metropola zgirie-norilor de pe țărmul Atlanticului, balerini sovietici au dat pretutindeni spectacole cu săli pline. Acest succes este cu atît mai prestigios cu cît a fost dobîndit în condițiile unei „concuranțe” grele. Dansatorii moscoviți au fost precedați, la New York, de prețuita companie „Saddler's Well” din Londra și au împărțit publicul noii săli a operii „Metropolitan” de la Lincoln Centre cu alte două trupe celebre — a lui Balanchin și a Marthei Graham.

„Extaz”, „poezie”, „frumusețe”, iată doar cîteva din epitețele care abundă în cronicile scrise pe marginea spectacolelor. „Dacă la vîmă s-ar cere Teatrului Mare să-și declare bijuteriile, ar fi obligat să spună numele admirabililor și originalilor săi dansatori” — apreciază Don McDonald în *New York Times*. Să ne mai oprim la un extras din cronică pe care a publicat-o Francis Harrigde în *New York Post*:

„Trupa care a venit la noi are în rîndurile ei cîțiva dintre cei mai buni balerini ai Bolșoivului, printre care marea Maia Plisețkaia. Și dacă e să luăm ca exemplu programul de ieri, putem spune că spectatorii au văzut balet după pofta inimii. Fiecare dansator ne-a zguduit cu tehnica sa uluitoare”.

După ce a cules astfel de aprecieri pe coasta Atlanticului, „Big-Ballet” — marele balet, cum îi spune publicul, a plecat să cucerească Vestul. Etapele acestei „expediții” sînt Texas, Los Angeles, San-Francisco.

CINEMA

Planeta maimuțelor

Romanul scriitorului francez Pierre Boulle, *Planeta maimuțelor*, s-a bucurat de succes în Uniunea Sovietică. Satiră necruțătoare la adresa societății capitaliste moderne, unde activitatea umană este subordonată unui singur scop — cîștigul cu orice preț —, unde particularitățile individuale ale oamenilor, capacitatea lor creatoare sînt trecute sub același tăvălug, sărăcindu-li-se lumea spirituală, cartea, aparținînd genului social-fantastic, a interesat categorii foarte diverse de cititori. Cu același mare interes — subliniază *Literaturaia Gazeta*, de unde luăm această informație — a fost primită și știrea că regizorul Franklin Shaffner a ecranizat *Planeta maimuțelor*.

Pierre Boulle are un destin aparte în literatura franceză modernă. Pînă la 38 de ani a practicat diferite ocupații, fără nici o legătură cu scrisul. Dar în pragul a patru decenii, a hotărît să se stabilească la Paris și să se consacre literaturii. În ciuda neîncrederii și a temerilor sale, primul lui roman a fost bine primit de editori și de public. Al doilea, *Podul de pe riul Kwai*, a atras atenția cineaștilor. Dar scriitorul a rămas multă vreme sceptic, fiind convins că structura cărții este nepotrivită cu ecranizarea. Succesul răsunător al filmului realizat de regizorul englez David Lean nu a fost, probabil, suficient pentru Pierre Boulle, de vreme ce a primit cu același scepticism și propunerea de a se ecraniza *Planeta maimuțelor*.

Procesul dificil de turnare n-a făcut decît să-i adîncească neîncrederea. Acțiunea se petrece în anul 3.000 pe o planetă locuită exclusiv de maimuțe, pe care se rătăcește într-o zi astronautul Taylor. Maimuțele îl primesc și îl privesc pe om ca pe o ființă inferioară, bună de închis între gratii. Prin această parabolă transparentă, autorul cărții și cei ai filmului atrag atenția asupra primejdiei pe care o reprezintă, pentru condiția umană, anumite direcții ale dezvoltării vieții sociale pe planeta noastră. Povestirea și mai ales personajele ei au fost transpuse greu în lumea filmului. Actorii își pierdeau zilnic cîteva ore pentru machiaj, pentru ca, la capătul acestui efort, să devină de nerecunoscut sub înfățișarea de maimuțe. Filmul a fost totuși dus la bun sfîrșit și a avut un foarte mare succes la publicul american, care vrea să știe ce se întîmplă mai departe cu Taylor și cu femeia care îl însoțește.

De data aceasta, Pierre Boulle a capitulat. Cinematograful l-a cîștigat definitiv. Romancierul intenționează să scrie scenarii speciale și speră că ele îi vor interesa și pe cineaștii francezi, care pînă acum l-au lăsat pe seama colegilor străini.

arta

Evoluție „antidarwinistă” — de la om la maimuță

PSIHOLOGIE

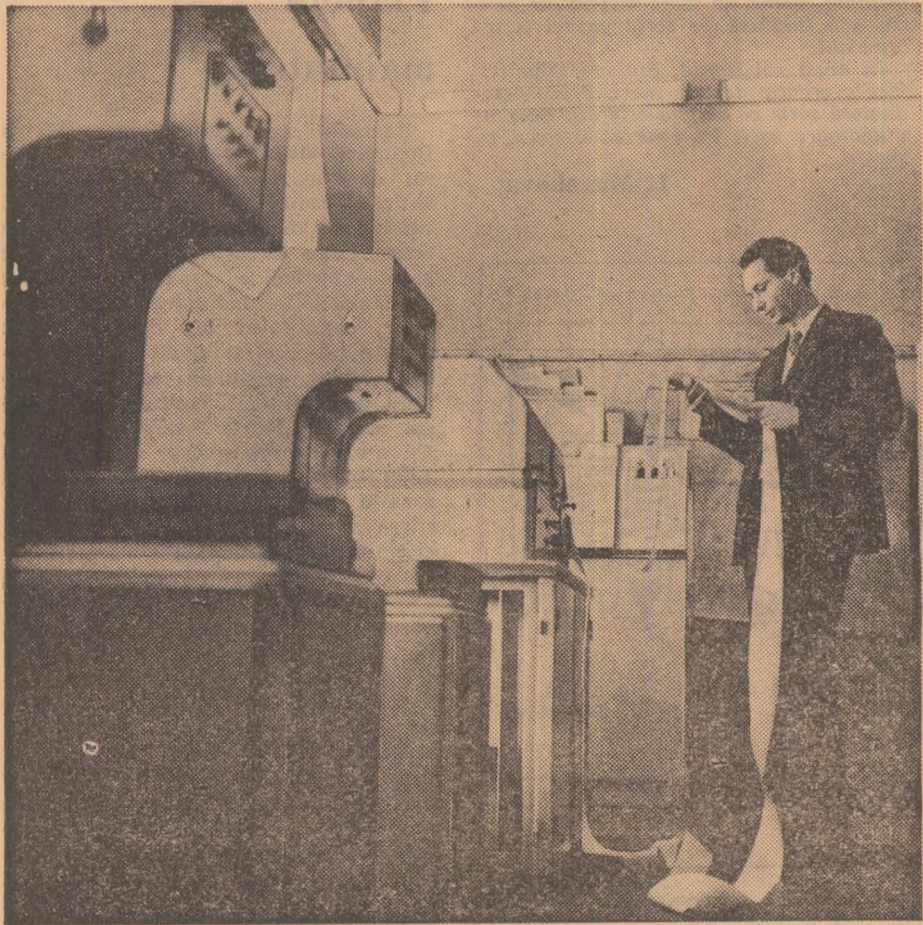
Cît de repede gîndim...

Ciberneticienii invidiaz perfecțiunea creierului uman și visează să creeze o mașină după chipul și asemănarea acestuia. Pe de altă parte, însă, psihologii se declară nemulțumiți de ritmul în care creierul nostru efectuează unele operații și rîvnesc la viteza de „gîndire” a aparatului electronic.

Nu încapă îndoială că în competiția om-mașină, ultima ne este net superioară la capitolul viteză. Această stare de lucruri este fără urmări grave în

depășit ritmul de o cifră în aceeași unitate de timp.

Cu acest prilej cineva și-a amintit că la școală profesorul de matematică își zorea elevii: „Mai repede, mai repede, încet poate oricine!” Presupunind că în condiții normale orice om normal poate să facă față acestor experiențe (cu un consum mai mare sau mai mic de energie neuropsihică), experimentatorii au recurs la probe menite să evidențieze influența unor factori negativi

O colaborare clasică: pe de-o parte inteligența omului, pe de altă parte viteza mașinii. În fotografie: Centrul de calcul din Riga

sectoarele de activitate în care creierul uman poate fi înlocuit de unul electronic și invers, dar își dă la iveală neajunsurile acolo unde colaborarea dintre oameni și mașini e imperios necesară. Un exemplu din domeniul aviației: un pilot e nevoit să-și mute privirea de la un aparat la altul, în medie, de 86 de ori pe minut, timp în care trebuie să și interpreteze indicațiile aparatelor. Cu alte cuvinte, la fiecare două secunde are de controlat trei aparate. Mai mult, pe anumite porțiuni de zbor frecvența controlului se ridică la 150-200 de aparate pe minut, ceea ce înseamnă că aviatorul are la dispoziție în medie 0,3—0,4 secunde pentru a privi un aparat.

În zilele noastre există o sumă de profesii care necesită din partea celor ce le practică o mare mobilitate și viteză a gândirii. Ce se poate face pentru a spori capacitatea omului de a recepționa debitul rapid de informații furnizate de mașini? Trebuie să se cunoască, în primul rînd, elementele care frînează viteza gândirii. Ocupîndu-se de această problemă, un grup de psihologi sovietici, în frunte cu K. Ioseliani, au luat în considerație cîteva „frîne” specifice umane: reacția la zgomot, emoțiile produse de criza de timp etc.

K. Ioseliani a studiat 600 de persoane în vîrstă de 25 pînă la 50 de ani. În timpul experiențelor subiecții au fost invitați să urmărească cu privirea o bandă pe care erau desenate cifre roșii și negre și care se deplasa cu o anumită viteză; fiecare cifră neagră trebuia adunată cu cea precedentă, iar din sumele obținute să se scadă cifrele roșii. Un anumit semnal indica inversarea operațiilor: adunarea cifrelor roșii și scăderea celor negre. Rectificarea greșelilor se făcea pe loc, fără însă a se întrerupe experiența.

Durata unei ședințe a fost de 10-15 minute, timp în care experimentatorii au urmărit comportarea subiectului (calmă sau agitată), viteza operațiilor, atitudinea lui față de rezultatul obținut (interes sau nepăsare), numărul greșelilor, reacția la rectificări. S-a dovedit, astfel, că în condiții obișnuite cei mai mulți participanți la experiențe au putut să lucreze cu o viteză de 1,5-2 cifre pe secundă și că numai 10 la sută nu au

asupra vitezei și preciziei gîndului.

Ne vom opri la cîteva „examene” de acest fel.

Deși accelerația poate părea o încercare mai grea, fiind asociată cu zborurile în aparate de mare viteză, în primul rînd în navele cosmice, concurenții i-au rezistat onorabil. Din 42 de persoane supuse unor accelerații puternice, 13 nu și-au modificat randamentul intelectual, o bună parte a obținut rezultate satisfăcătoare, iar cei care au comis un număr mare de greșeli au avut circumstanța atenuantă de a fi trecut de 40 de ani.

Vibrațiile verticale, în schimb, s-au dovedit incompatibile cu activitatea intelectuală. Trepidațiile continue (cu o frecvență de 50—70 de hertzi) au diminuat capacitatea de gîndire a participanților cu 100—200 la sută, ducînd la greșeli „catastrofale”, ca, de exemplu, înlocuirea operației de adunare cu scăderea. Efectul vibrațiilor verticale s-a prelungit și după sistarea lor totală: din cei 42 de subiecți numai 3 și-au revenit în întregime, recăpătîndu-și viteza inițială. Nu mai puțin îngrijorătoare s-au dovedit consecințele crizei de timp. În această primă etapă a studierii posibilităților de accelerare a gîndirii umane, experimentatorii au conchis că factorul psihologic, conștiința lipsei de timp, e o barieră greu de trecut și un motiv în plus pentru a invidia pe semenii noștri electronici.

FIZICĂ

Einstein la examen

Teoria relativității generale, elaborată după cum se știe de Einstein, afirmă că viteza de scurgere a timpului depinde de intensitatea câmpului de gravitație. Aceasta înseamnă că, pe Pămînt, timpul trece mai încet cînd planeta noastră se află la periheliu (punctul de pe orbita sa cel mai apropiat de Soare), decît cînd e la afeliu, punctul cel mai depărtat de Soare. Între frec-

vența cu care bat ceasurile în cele două momente există o diferență de aproximativ cinci zecimi de miliardime.

Pare înșim, dar mulțumită orologiilor atomice de care dispunem astăzi, diferența poate fi măsurată. Greutatea se ridică în altă parte: cum să se compare între ele cele două frecvențe? Unde și cum să plasezi niște ceasornice la periheliu cînd Terra se află la afeliu — sau viceversa — pentru a putea verifica cu exactitate deosebirea de viteză cu care trece timpul?

Întrebarea a rămas fără răspuns pînă la descoperirea pulsarelor (vezi și nota alăturată „Omuleții verzi și piticele albe”). Studiul recent al acestor stele, care emit puternice impulsuri electromagnetice, de o intensitate foarte variabilă, dar de o frecvență deosebit de stabilă, pare să deschidă perspectiva ca teoria lui Einstein să fie în sfîrșit pusă unei probe practice decisive.

Ideea care stă la baza acestei îndrăznețe tentative este următoarea: se măsoară frecvența „pulsului”... pulsarelor cînd Terra este la periheliu și aceeași frecvență cînd Terra este la afeliu. Firește, diferența ce se constată nu se datorește unei variații în frecvența impulsurilor, ci în frecvența instrumentelor de măsurare, cu alte cuvinte a ceasornicelor noastre. Prin urmare, dacă în decursul unui an s-ar înregistra o periodicitate în variațiile frecvenței — o așa-numită modulație de frecvență — teoria relativității generale ar fi confirmată.

Problema care se ridică acum este cea a fineței măsurătorilor. Astăzi se știe că frecvența impulsurilor pulsarelor este stabilă pînă la ordinul de trei miliardimi. Pentru exigențele fizicienilor de astăzi, este aproape o imprecizie: poate că maschează diferențele „relativiste”, care, așa cum am arătat, sînt de cinci zecimi de miliardime. În mod ideal, ar fi indicat să se ajungă chiar la sutimi de miliardime, care ar pune și mai bine în relief eventuala modulație de frecvență.

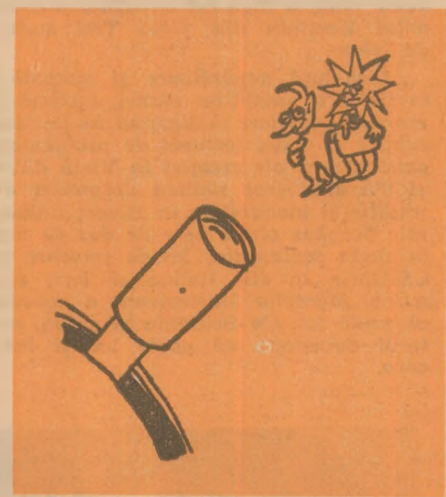
Dar chiar dacă acest lucru se va realiza, chiar dacă se va dovedi că frecvența de la periheliu este alta decît frecvența de la afeliu, va căpăta oare teoria relativității generale o recunoaștere la fel de generală? Sau se va găsi din nou cineva care va obiecta că diferențele de frecvență se datoresc altor cauze, așa cum s-a mai întîmplat în cîteva rînduri cu încercările de a demonstra practic justetea tezelor einsteiniene?

Să așteptăm aplicarea noii metode de verificare, pentru a vedea cît de relativă e relativitatea generală...

ASTROFIZICĂ

Omuleții verzi și piticele albe

Undele foarte scurte și neobișnuit de regulate provenite din eter și captate acum cîteva luni la Observatorul din Cambridge au suscitat discuții mai aprige decît alte fenomene asemănătoare, pentru că descoperitorul lor menționase, printre alte puncte de plecare posibile, și o civilizație extrater-

restră. Chestiunea pare să fi fost tranșată prin afirmația: „Omuleții verzi sînt probabil niște stele pitice albe”, lansată de un astronom la sfîrșitul unei recente consfătuiri asupra misterioaselor obiecte cerești.

Pulsarele, cum au fost numite, reprezintă o nouă categorie de surse radio cu proprietăți extraordinare. Primele patru descoperite emit pulsații foarte scurte la intervale perfect regulate, în jur de o secundă. Ele par să se situeze relativ „aproape” de noi (la 50—200 ani-lumină, adică în interiorul Galaxiei noastre), și să fie mai mici decît Pă-

Știința

mîntul. Emisiile lor radio sînt cu atît mai surprinzătoare cu cît depășesc pe cele ale îndepărtatelor și puternicelor quasare. Tocmai datorită intensității și regularității impulsurilor unui astronomi au lansat ipoteza „omuleților verzi” dintr-o civilizație foarte avansată. Acum s-a calculat însă că energia fantastică necesară pentru a genera aceste unde (de zece miliarde de ori capacitatea de producție electrică a civilizației noastre) ar constitui o risipă greu de închipuit. De aceea, cei mai mulți specialiști cred că este vorba de stele cu un volum foarte mic în care s-a îngrămădit materie extrem de densă: stele pitice albe sau stele cu neutroni. Ce le face însă să vibreze? este întrebarea rămasă încă nerezolvată. Pentru a-i găsi răspunsul, toate observatoarele din lume au ascuțit „urechile” radiotelescoapelor.

COSMONAUTICĂ

Releuri interplanetare

Pentru explorarea sistemului solar, nu este suficient să fie expediate în Cosmos rachete din ce în ce mai puternice care să propulseze stații automate sau instalații locuite, la depărtări mereu sporite față de Pămînt. Mai e necesar ca aceste stații să fie capabile să transmită informațiile pe care le culeg în legătură cu celelalte planete. Deși astăzi crește mereu puterea emisiunilor radio și se ameliorează sensibilitatea receptoarelor, din cauza orbitelor pe care le descriu Pămîntul și planetele, la un moment dat al anului Soarele se interpune între planeta explorată și Pămînt formînd un ecran — și aceasta cu atît mai mult cu cît distanțele sînt mai mari.

Pentru biruirea acestei dificultăți, cercetătorii au folosit rezultatele unei teoreme aparținînd matematicianului francez Lagrange. Acesta a demonstrat că, dacă în cazul unei planete care descrie o orbită în jurul unui corp cu masă mare, cum e de pildă Soarele, se introduce în sistem un al treilea corp dispunînd de aceeași viteză ca și planeta, corpul va avea două poziții de echilibru dinamic. Cele două poziții pe orbita planetei vor diferi, față de poziția acesteia, cu un unghi de 60° fie înainte, fie în urmă. În concluzie, plasîndu-se un număr de sateliți în condiții identice pe orbitele planetelor, s-ar obține tot atitea stații releu. De pildă, un satelit emițînd o energie cuprinsă între 2—2,5 kW, furnizată de un reactor nuclear, ar permite în felul acesta menținerea contactului cu o sondă interplanetară amplasată în vecinătatea lui Uranus care, anul trecut, se afla la 2.742.000.000 kilometri distanță de Soare.

PALEONTOLOGIE

Acum
200 milioane de ani
zburau dragonii

Cine a reușit pentru prima oară să cucerească văzduhul și care au fost primele tentative? E de la sine înțeles că nu Icar și că Natura, cu mult înaintea omului, a găsit soluții proprii. Până nu de mult se credea că printre primele vertebrate zburătoare s-ar fi numărat pterodactilii, niște reptile adaptate la zbor, dar două descoperiri paleontologice recente au repus în discuție schema clasică.

În sedimentele depuse de-a lungul timpurilor în Europa și America de Nord au fost descoperite două fosile uimitoare a căror vechime a fost apreciată la aproximativ 200 milioane de ani. E vorba de mici reptile, având craniul unei șoprtle, dar cu coastele foarte alungite pe care, odinioară, trebuie să fi fost întinsă o membrană. Paleontologii au remarcat apropierea dintre ciudatele fosile și o reptilă din zilele noastre denumită dragonul zburător, un mic saurian care trăiește în Filipine, Indochina și unele regiuni din India. Ea și cele două fosile amintite, dragonul e înzestrat cu un număr de coaste alungite acoperite de o membrană, care face din el un adevărat planor. Contrar păsărilor sau unor mamifere zburătoare, unde membrele anterioare fac parte din aripă, membrele dragonului nu participă la zbor, fiind independente. Această conformație îi permite să se lanseze în zboruri planate care, uneori, pot atinge 60 metri!

După ce au cercetat străvechile specimenne descoperite, oamenii de știință

Măruntul dragon de astăzi

s-au gândit să studieze cu atenție și osatura și musculatura animalului actual, iar rezultatele să le aplice fosilelor.

Dată fiind similitudinea certă dintre ele au putut fi imaginate, prin comparație, și condițiile primului zbor planat,

despre care pînă acum nu se știa nimic. Reptilele care trăiau în emisfera nordică acum 200 de milioane de ani erau capabile să „zboare” din arbore în arbore. Și asta cu 20 de milioane de ani înaintea reptilelor din era secundară și cu 60 de milioane de ani înaintea apariției păsărilor! Descoperirea celor două fosile vine să confirme și părerea că, de-a lungul istoriei lor, principalele grupuri de vertebrate au încercat și uneori au reușit, desigur în maniere diferite, să cucerească mediul aerian care li se oferea.

FIZIOLOGIE

Bancul de probă
al organismului

În 1912, 5 000 m. erau parcursi în 14' 36" 6/10. În 1956, pe aceeași distanță, se realizau 13' 36" 8/10, pentru ca zece ani mai târziu recordul să fie de 13' 16" 6/10. De fiecare dată pieptul muscular al atletului a rupt firul de la linia de sosire, de fiecare dată mulțimea de pe stadioane a izbucnit în urale, timpurile realizate au fost afișate și un nou record a fost înscris în cartea sportului.

Campionul este o ființă valoroasă, ale cărui „mecanisme” trebuie să atingă perfecțiunea. Fiziologii se străduiesc să demonstreze mecanismele, să le cunoască, să le amelioreze. S-a putut stabili, de pildă, că pentru unele sporturi există predispoziții morfologice: dacă la 15 ani un adolescent dispune de o inimă care bate sub 55 de pulsații, se poate afirma că manifestă excelente dispoziții fiziologice și i se poate recomanda fondul sau semi-fondul. După ani de antrenament cehul Zatopek a reușit să-și

„Mecanisme” campionului sînt verificate cu atenție

face inima să bată cu aproximativ 50 de pulsații pe minut, iar francezii Mimoun și Jazy cu 34 și respectiv 56.

Prin mijlocirea electrocardiografiei se obțin date cu privire la rezistență și viteză, se studiază fenomenele biologice al căror sediu este atletul și din care rezultă valoarea acestuia în specialitatea aleasă. La detentă, de exemplu, calitatea musculară sau neuromusculară depinde de o infinitate de factori, printre care și precizia cu care subiectul comandă un gest, folosindu-se de mușchiul indicat, lăsînd în repaus mușchii inutili și evitînd astfel oboseala. Vectocardiografia evidențiază nu numai un aspect local al fenomenului electric cardiac, ci ansamblul acestuia. Balistocardiografia, folosită de savanții sovietici pentru supravegherea cosmonauților în zbor, are drept scop aprecierea forței de contracție a inimii, ca și rheografia utilizată în S.U.A. în același scop.

La apropiatele Jocuri olimpice din Mexic fiziologii consideră că sportivii din țările cu altitudine mică se vor putea adapta condițiilor atmosferice care domnesc la 3 000 de metri. Căci totul va fi mai mult o problemă de comandă a mecanismelor cardiorespiratorii decît de adaptare propriu-zisă a acestora. Atleții vor trebui să-și găsească „arderea” optimă, să știe ce au de făcut și atunci efectul surprizei va fi înălțurat, neintervenind dereglări la nivelul reflexelor. Aici, un rol important îl va juca psihicul.

Precum se vede, sportul poate fi considerat un adevărat banc de încercare al organismului, căci dacă se determină condițiile necesare unui atlet de înaltă clasă, modul lui de viață cu tot ceea ce comportă acesta, datele obținute sînt valabile atît pentru sportivii de talie mijlocie cît și pentru oamenii obișnuiți.

Meteorologie în epoca de piatră

— A spus că înghețul se va produce peste un milion de ani

HIDRODINAMICĂ

Secretul vitezei

S-a scris mult despre așa-numita „inteligentă” a delfinilor. În cele ce urmează ne vom ocupa de aceea de un alt fenomen neobișnuit, remarcat la aceste „vedete” marine, care a reținut atenția unui grup de fizicieni bieloruși.

Navigatorii observă deseori cum cite un delfin înțel în cale se instalează comod în șuvoiul stîrnit de navă și o urmează fără să mai miște din aripi sau coadă. Privit de sus, el pare remorcat, căci indiferent de viteza cu care înaintea navă, animalul o urmează mereu la aceeași distanță. El se deplasează fără cel mai mic efort.

Fenomenul acesta a rămas multă vreme fără explicație. Acum însă se pare că nu mai este o enigmă. Dezlegarea lui a început-o, fără să-și dea seama de acest lucru, inginerul francez Alexandre Gustave Eiffel, constructorul cunoscutului turn metalic al Parisului. Căutînd să determine forța de rezistență a apei față de deplasarea corpurilor aerodinamice, el a ajuns la concluzia că stratul de apă care se scurge în jurul corpului se desprinde de acesta în punctele aflate la aproximativ 82 de grade față de linia de deplasare a corpului respectiv. Tot Eiffel a stabilit că forțele legate de procesul desprinderii influențează deplasarea corpului mai puternic decît forțele de frecare.

Dar „efectul Eiffel”, cum a fost numit fenomenul, nu poate fi socotit universal. Dacă, de pildă, se remorchează în apă un corp cilindric mărindu-i-se treptat viteza, dinamometrul va indica mult timp una și aceeași forță de rezistență după care cifra va scădea brusc de aproximativ patru ori. Cînd remorcherul își va reduce viteza, acul dinamometrului va reveni la poziția inițială. Eiffel nu a putut explica și acest fenomen neobișnuit numit „criză de rezistență”. Ulterior prof. Ludwig Prandtl din Göttingen a demonstrat că, în acest caz, punctul de desprindere „execută un salt” pînă la 110 grade în direcția de mișcare a corpului.

Viteza delfinilor și capacitatea lor de a urma o navă fără să bată apa cu coada și aripile pot fi explicate în mare măsură prin faptul că punctul în care stratul de apă se desprinde de corpul în mișcare se deplasează în cazul lor și mai departe în direcția cozii. Aceasta face ca forțele de desprindere să fie practic neutralizate. Efectul nu se datorește formei corpului — delfinii nu se deosebesc prea mult de alte animale marine — ci structurii pielii. Pielea delfinilor seamănă cu un material plas-

tic (porolon), în mai multe straturi, umplut cu lichid. Originea a structură a pielii delfinului îl apără împotriva șocurilor acustice și hidraulice.

Pornind de la aceste constatări, un grup de ihtiologi au efectuat o serie de experiențe în urma cărora au stabilit că, în timpul deplasării, pielea delfinului se încrețește de la cap spre coadă într-un fel de punge cutate. Aceste contracții ale pielii par să apuce stratul de apă lipit de corpul animalului, în punctele unde el tinde să se desprindă, antrenîndu-l spre coadă. O dată ajunși cu observațiile în acest stadiu, oamenii de știință au început să mediteze dacă secretul vitezei și maniabilității delfinului nu se ascunde cumva în structura lichidului subcutanat care s-a dovedit a fi un compus macromolecular solubil, un polimer liniar.

Au urmat experiențele de verificare a ipotezelor. Pentru aceasta cercetătorii au plasat macheta unei nave într-un bazin cu 10.000 metri cubi de apă și i-au măsurat forța de rezistență. Apoi au adăugat în apă două kilograme dintr-un polimer liniar și au repetat măsurătoarea. Au constat astfel că după adăugarea polimerului forța de rezistență se reduce cu 60 la sută. Prin urmare experiențele le-au confirmat bănuielele.

Astăzi se poate afirma că secretul

vitezei stă în conținutul de polimer liniar din apă, care are proprietatea de a slăbi forțele ce se opun înaintării navei. Dar experimentatorii nu s-au oprit aici. Ei au hotărît că nu este obligatoriu să se dizolve polimeri în toată apa din bazin. Într-adevăr, altă serie de experiențe le-a demonstrat că pentru a-i asigura unei nave înaintarea rapidă este suficient să se împrăștie polimerul numai pe cursul ei. De reținut că polimerul nu prejudiciază viața animalelor marine.

În clipa de față grupul de cercetători bieloruși studiază pe lacul de acumulare de la Minsk influența adausului de polimeri asupra deplasării navelor cu aripi subacvatice, nădăjduind să realizeze astfel fie sporirea vitezei și tonajului lor, fie reducerea capacității motorului.

Poșta medicului

ODETA B. — Timișoara : Hipomenoreea (menstre cantitativ reduse) poate avea drept cauză o insuficiență ovariană, urmare a — îngăduiți-ne s-o spunem deschis — unui necugetat avort pe care vi l-ați provocat singură. Tratamentul trebuie axat pe o tonificare generală (Fosfobion, ser neurotonic, Glutarom, Reinleclithin etc.), vitaminizare intensivă și polivalentă (cu precădere pe complexul B, B₆ și vitamina E). Ca terapeutică glandulară, sub strict control medical, vă propunem următoarea schemă: Ginosedol 3 tablete/zi în prima săptămână după catameniu, apoi progesteron (10 mg.) fiole nr. III în injecții i.m. în a 14-a, a 18-a și a 23-a zi a ciclului. 2) Dispareunia (dureri la contact), urmare a unui proces inflamator uteroanexial, necesită un tratament prelungit și în doze masive, pe bază de antibiogramă, cu o asociație de antibiotice (penicilină și streptomycină), cu camfoterpin etc. etc. Eventual, instilații sau infiltrații uterotubare cu antibiotice și hidrocortizon. Apoi: irigații vaginale cu ceai de muștel cald, masaj ginecologic, fizioterapie, ultrascurte, diatermie sau ultrasunete în regiunea hipogastrică: balneoterapie (Sovata, Amara, Eforie Nord și Sud, Techirghiol, Bazna, Ocna Sibiului, Băltătești etc.).

SEBASTIAN — București : 1) Nu există un tratament radical în parodontoză, iar efectul celor paliative variază de la caz la caz. 2) Medicamentul menționat de dv. este unul dintre numeroasele existente. Formula lui este un secret de fabricație al firmei respective.

G. R. — București : Credem că este cazul să consultați un specialist dermatolog.

R. R. — Constanța : Boala este într-adevăr uneori rebelă la tratament. Încercați o cură cu Flagyl.

IONESCU CONSTANTIN — București : Prea tirziu!

MIRELA CRISTESCU — București : Soarele vă va face în orice caz bine, dar pentru un eventual tratament radical al „petelor“ ar trebui să vă adresați unui dermatolog.

PARODIE P. — Tg. Ocna : Considerăm că e vorba de un sindrom astenic. O cură cu Folcistaină, conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul vă va fi în orice caz utilă. În plus: Electovit 3/zi, Remineron 3 lingurițe/zi și Cedecalcin 3/zi — 15 zile pe lună.

VASILACHE DUMITRU — București : Citiți răspunsul dat sub Parodie P. — Tg. Ocna. Medicamentele se eliberează și fără rețetă.

FAR — București : Ar trebui investigate mai profund cauzele pentru a ști ce conduită terapeutică să urmați. E greu să vă dăm indicații pe această cale, dat fiind că ați epuizat tot arsenalul terapeutic curent. Este necesar de aceea un examen complex medical (urologic, endocrin, neurologic etc.) la policlinica de care aparțineți.

MIHAILĂ A. — Sibiu : Împotriva punctelor negre: băi de aburi timp de 5—10 minute deasupra unui vas în care fierbe apa cu flori de muștel. Apoi, după curățirea obrazului, cu degetele învelite în tifon steril stoarceți punctele negre. Operația se va repeta la 2—3 săptămâni. Dacă sînt dificil de scos, înainte de a vă expune obrazul la abur, masați regiunile respective cu ulei cald; în felul acesta pielea se înmoaie. Spălați-vă fața cu săpun „Monalisa“ și folosiți apoi loțiunea „Mimosa“ după care ștergeți bine cu un tampon îmbibat în soluția: acid salicilic 1 g, alcool 1 g, camfor 1 g, alcool 40 g, apă 60 ml.

CECILIA BRATU ȘI IOSEFINA VITNER — Dorohoi : 1) La fel de neplăcute. 2) Nicidecum. 3) Tratamentul cere răbdare, dar nu e vorba în nici un caz de „o condamnare la moarte“. 4) Uneori da, prin efecte secundare. 5) Pentru ca să vă spunem ce tratament să mai încercați este necesar examenul secreției vaginale + antibiogramă, precum și cunoașterea tratamentelor făcute.

MIHAI MOISE — Brașov : Antecedentele dv. pot fi o cauză. Este necesar să consultați mai întâi un specialist neuropsihiatru și apoi eventual un endocrinolog.

SANA 58 — București : Adresați-vă Clinicii oftalmologice a Spitalului Colțea din Capitală.

CUL. MA. — Bacău : 1) La spitalul nr. 9 din București, Șos. Berceni 10, Clinica de neurochirurgie. 2) Credem că este mai degrabă o tulburare nevrotică decât alergică. Un neuro-psihiatru își va putea da avizul. 3) Despre prostată am publicat mereu. Vor mai apărea articole ca și sfaturi la această rubrică.

MIHAI DUMITRESCU — Iași : Există o anecdotă cu un îndrăgostit care a scris iubitei: „Scrise-mi dacă n-ai primit scrisoarea aceasta, ca să-ți trimit alta“. Noi am primit scrisoarea. Așteptăm întrebările.

GH. FLORIN — Bușteni : 1) Pentru întreținerea mâinilor și evitarea cojirii și ridării lor vă recomandăm: vit. A fiole: 1 fiolă la 3 zile (bucal), 5 fiole pe lună, în pauză vit. A + D: drajeuri 3/zi și vit. C200 3/zi. Local: acid salicilic 0,1 g, vit. A 2 fiole, vit. F 1 fiolă, Lanolină, vaselină aa 10 g. D.S. ext. de uns minile de două ori pe zi. 2) Împotriva transpirației picioarelor: soluția Podoal care se găsește în comerț.

(Continuare în pag. 11-a)

De acum încolo, bolnava din fotografia va trăi cu o valvă aortică artificială. Operația care i-a salvat viața a fost făcută într-un spital din Vilnius

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Cînd operăm copilul de amigdale?

Problema oportunității operației de amigdale (amigdalectomie) a fost privită diferit de diverși specialiști în decursul timpului și continuă să suscite și astăzi controverse.

Mult timp, de pildă, s-a considerat că ablația amigdalelor nu se poate efectua decît după vârsta de 3—5 ani și într-un anumit anotimp (primăvara sau toamna). Această părere nu mai este actuală, întrucît atunci cînd fenomenele locale și generale o cer, extirparea amigdalelor se poate face indiferent de vîrstă sau de condițiile climatice.

O altă părere eronată care mai persistă și astăzi este aceea că orice amigdală mărită de volum trebuie operată. În realitate, simpla hipertrofie amigdaliană, fără reacție inflamatorie, constituie numai o manifestare a așa-numitei diateze limfatice, cerînd numai un tratament obișnuit și neimplicînd neapărat intervenția chirurgului.

Trebuie să subliniem că amigdalele faringiene și palatine au un rol important nu numai în apărarea organismului infantil împotriva agresiunii microbilor, ci și în hematopoieza (formarea globulelor roșii) și dezvoltarea copilului, așa cum au arătat recent S.N. Hecinoșvili, B.V. Monz și I.E. Volkova.

În ce privește amigdalele lui Luschka (vegetațiile adenoidiene) indicația majoră de operație o constituie inflamația cronică, însoțită de următoarele tulburări.

1. La sugar și copilul mic (0—3 ani): tulburări de ordin mecanic, manifestate prin greutate permanentă în respirație, greutate în alimentație; tulburări infecțioase: otite, rinofaringite, stări subfebrile prelungite fără cauză aparentă.

2. La copilul preșcolar (3—7 ani): tulburări mecanice și reflexe: respirație pe gură, tulburări de auz și vorbire, tulburări laringiene (spasm, laringită), tulburări neuropsihice (nervozitate, apatie, enurezis nocturn); tulburări infecțioase, reactivări frecvente ale adenoiditei cronice, otite repetate, laringotraheo-bronșite cronice; tulburări digestive rebele la tratamentul dietetic și medicamentos; gastroenterite, aerofagii, apendicite etc.

3. La copilul școlar (7—14 ani): tulburările mecanice și infecțioase menționate mai sus pot deveni supărătoare. Cînd vegetațiile datează din prima copilărie, creșterea în înălțime și greutate poate fi deficitară iar dezvoltarea neuropsihică tulburată, prezentînd dificultăți în fixarea atenției, ticuri, enurezis etc.

Amigdalectomia propriu-zisă este indicată ori de cîte ori amigdalele palatine, prin volumul lor mărit sau leziunile pe care le prezintă, devin o primejdie pentru organism. Extirparea amigdalelor hipertrofice simple se indică numai în cazul cînd ele provoacă: tul-

burări respiratorii sau de vorbire, greutate la înghițire, dificultăți de auz sau diverse alte fenomene locale sau la distanță (articulare, renale, hepatice, cardiace).

Operația amigdalelor palatine se impune în cazul amigdalitei cronice cu puseuri acute repetate generatoare de infecții de focar, cu repercusiuni asupra întregului organism (reumatism, cardite, nefrite etc.)

Dr. G. Volkov

DIETETICĂ

Pielea și alimentația

Alimentația joacă un rol deosebit de important în menținerea stării de sănătate a pielii. Este suficient să amintim în acest sens leziunile pielii consecutiv unor avitaminoze (A, B₁, PP etc.), la care sînt indicate alimente bogate în vitaminele respective.

Există apoi o serie de alimente care pot fi dăunătoare în sensul că pot declanșa sau favoriza apariția unor afecțiuni cutanate. Astfel, în dermatita herpetiformă Dühring, se recomandă renunțarea la alimente bogate în iod (pești de mare), la spanac, lămîie și altele; în psoriazis e indicată reducerea alimentelor bogate în potasiu (cartofi, fasole, mazăre) și acid oxalic (cacao, spanac).

Dar exemplul cel mai concludent de alimente care pot declanșa boli de piele îl constituie afecțiunile alergice de origine alimentară. Teoretic, orice aliment poate fi „sensibilizant“ pentru organism. În practică, însă, există alimente care dau mai frecvent sensibilități, deci cu o capacitate mai mare alergică, în timp ce alte alimente dau mai rar sau chiar excepțional dermatite alergice.

Dintre alimentele renumite ca alergizante menționăm: căpșunile, carnea de pește, carnea de porc, ouăle și altele. Dar orice alt aliment poate deveni alergizant. Astfel, se pot întîlni sensibilizări la diferite alimente de origine animală (lapte, carne de oaie, carne de găină etc.) sau vegetală (spanac, roșii, făinoase, cartofi, portocale, grefruitori etc.). Trebuie să știm, de asemenea, că unele alimente devin alergene numai după prelucrarea lor culinară sau după digerarea lor parțială.

De aceea, în dermatitele alergice de origine alimentară se practică testarea prin administrarea diferitelor mîncăruri și urmărirea bolnavilor fie numai clinic, fie și prin efectuarea unor analize de laborator.

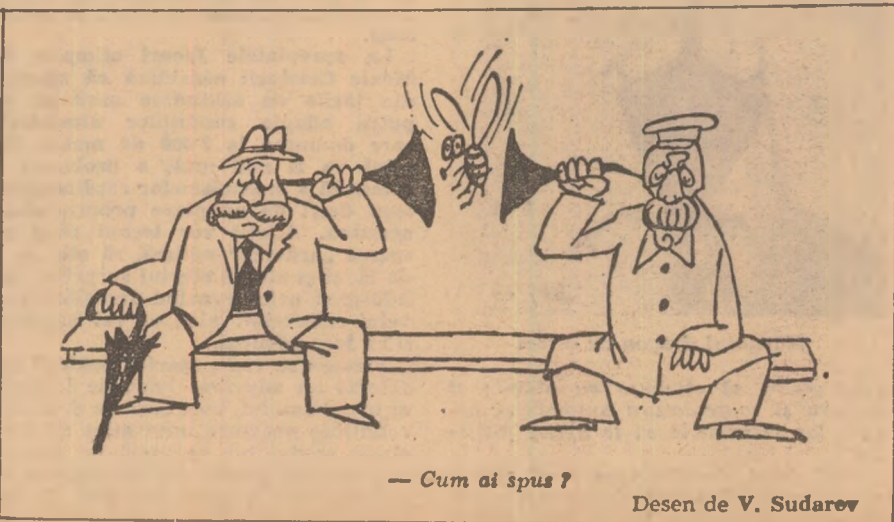
Cel mai simplu procedeu de descoperire a „vinovatului“ este metoda Rost, care în primele 2 zile permite numai cea concentrată, după aceea adaugă pînă albă și apoi din 2 în 2 zile, cite un aliment nou. În felul acesta se face nu numai proba, dar se obține și o importantă ameliorare a leziunilor. Alimentele găsite „culpabile“ trebuie excluse din alimentație timp de cîteva luni, după care se poate încerca reluarea lor în cantități progresive, în măsura în care sînt tolerate. Alimentele care dau reacții minime sînt permise o dată la interval de minimum 5—7 zile.

Desensibilizarea specifică la alimentul în cauză nu dă rezultate constante. Se poate încerca, după un timp de excludere a felului respectiv din alimentație, o administrare lent progresivă, începînd cu cantități foarte mici.

În bolile alergice este recomandabilă totodată reducerea cantitativă și calitativă a alimentației. În sprijinul acestui mod de a proceda vine de altfel și constatarea că în timpul celor două războaie mondiale s-a produs o scădere a frecvenței unor dermatoze ca: eczemele, urticaria, strofulusul, acnea ș.a.

Dr. Igor Gherson

Dr. Fiodor Petrov

ACTUALITĂȚI

Frigul în terapeutică

Acțiunea binefăcătoare a frigului într-o serie de boli era cunoscută din antichitate. Galenus, în secolul II e.n., scria: „Dacă mă întrebă cineva pentru ce dai să bea apă rece unui bolnav febril, îi răspund că din două motive: în primul rînd, pentru că febra și apa rece sînt de naturi diferite; în al doilea rînd, din cauza experienței, fiindcă în această boală particulară, în anumite împrejurări, frigul are o acțiune favorabilă“.

De atunci, multă vreme frigul a fost considerat doar un „dușman“ și în ultimul deceniu au fost stabilite artele de „prieteni“ ale hipotermiei. După ce au fost mai întii aplicate în chirurgia cardiacă, procedeele de scădere a temperaturii corporale pe cale fizică sau chimică au intrat apoi în alte domenii ale medicinei. Aproape că nu există astăzi capitol al patologiei în care să nu se fi obținut rezultate favorabile cu ajutorul hipotermiei. În pediatrie, în dermatologie, în boli interne și neurologie și chiar în tratamentul anumitor forme de cancer, tratamentul prin frig a fost folosit cu succes.

Recent s-a demonstrat că hipotermia generală moderată (scăderea temperaturii corporale de la 37° la 33 și 28°), prin consecințele ei asupra sistemului nervos central ca și prin ruperea unor verigi ale „lanțului patogenic“, poate constitui o terapie nespecifică și în cazurile de comă. Indiferent dacă agentul declanșator al acestei stări este hipotensiunea arterială, contuzia sau tumorarea, spasmul, embolia sau tromboza, dezechilibrul endocrin sau metabolic, un atac al toxinelor sau al microbilor, hipotermia poate contribui la reanimarea bolnavului.

S-au publicat numeroase observații asupra utilizării hipotermiei generale moderate în diferite forme de comă cu etiologie variată: traumatisme, encefalită, meningită, intoxicații, septicemie, coma basedowiană, coma din cursul pancreatitei acute ș.a.

Cercetările clinice și experimentale au arătat că utilizarea acestei metode „eroice“ este indicată chiar la bolnavii cei mai gravi. Folosirea hipotermiei moderate generale, artificiale, ca terapie ajutătoare în anumite forme de comă a permis salvarea unor bolnavi care erau irecuperabili altădată.

Hipotermia se realizează în astfel de cazuri prin răcire fizică cu pungi de gheață. Se folosesc 7-8 pungi de gheață aplicate pe diverse regiuni ale corpului. Cu această metodă destul de simplă, viteza de răcire este de 1° la fiecare 15-20 de minute pentru bolnavii slabi, astenici, cu temperatură normală inițial și de 1° la fiecare 30-45 de minute pentru bolnavii obezi.

INSULA MAURICIU

Un smarald imens într-un sipet albastru

După ce decolează de pe zgomotosul și toridul aeroport din Dar es Salaam, Boeing-ul nostru rămâne suspendat, vreme de trei ore, deasupra oceanului. O singură dată o limbă de pământ de un galben strident rupe monotonia imensității acvatice; e partea nordică a Madagascarului, care se ivește doar pentru o clipă sub aripa avionului.

Spre deosebire de Madagascar, insula Mauriciu pare de sus, din văzduh, extraordinar de verde, aducând cu un smarald imens inserat în sipetul albastru al oceanului. În afară de insula cu acest nume, mai există aici alte câteva mai mici: Rodriguez, Chagos, Cargados Caraços, Agalega — un șirag de insulețe din tuf vulcanic, înconjurate de recife de corali.

După părerea geologilor, cu aproximativ două sute de milioane de ani în urmă, în sud-vestul Oceanului Indian, cam în zona tropicului Cap Hornului, a erupt un vulcan subacvatic, zvrind la suprafață milioane de tone de piatră și lavă, care au format un grup de insule, între care și Mauriciu. Peste altă sută de milioane de ani, o serie de vulcani au contribuit și ei la crearea actualului relief al insulei, alcătuit din munți și văi. Vulcanii stinși din Mauriciu și cei activi din Reunion sînt dovada unor cumplite răscoliri naturale, care au avut loc cîndva în această regiune.

Situată la 800 de kilometri est de Madagascar, insula verii veșnice își merită, într-adevăr, faima de ținut cu peisaje splendide. Plajele cu nisip fin, palmierii de pe coastă, forturile străvechi, acum năruite, apusurile de soare feerice reflectate în valurile albastre ale oceanului și munții maiestuoși fac din acest petec de uscat perla Oceanului Indian.

Insula n-a fost locuită vreme îndelungată. În evul mediu, pe țărmul ei au debarcat marinari malaiezi și arabi, precum și piraiți. Portughezii au fost primii europeni care s-au stabilit în această regiune. În 1598, însă, ei au fost înlăturați de olandezi, care au dat insulei numele prințului Mauriciu de Nassau. La începutul secolului XVIII, insula a fost cucerită de francezi care i-au spus: Ile de France. Dar în 1810, după înfrîngerea lui Napoleon, insula a devenit posesiune engleză și și-a recăpătat vechiul nume dat de olandezi.

Vapoarele încărcate cu sclavi pentru plantațiile de trestie de zahăr au continuat să urmeze aceleași itinerare: Mozambic, Madagascar, Comore. După 1833, cînd în posesiunile engleze a fost desființat comerțul cu sclavi, negrii din calele vaselor au început să fie înlocuiți cu muncitorii veniți pe bază de contracte din India și China.

Mica insulă, care și-a dobîndit independența anul acesta, are circa 800.000 de locuitori, fiind o regiune cu o populație foarte densă. O autostradă lată străbate toată țara, de la nord la sud. Ea începe de lângă aeroportul capitalei, Port-Louis, înconjoară cițiva masivi muntoși mici, după care se împlîntă în plantațiile de sfeclă de zahăr. Ar fi exagerat să afirmăm că aceste plantații

Vedere din centrul capitalei

se întind pe suprafețe de zeci de kilometri, căci insula nu atinge decît rareori în lățime 60 de kilometri.

În nord-vest, în punctul în care marea autostradă începe să coboare platoul central, îndreptîndu-se către ocean, existau două orașe mici: Beau Bassin și Rose Hill. Dar de o bună bucată de vreme, ele formează o singură aglomerație urbană, cu multe magazine și restaurante minuscule, care se succed în lungul șoselei, ascunzînd cartierele vechi privirilor curioase ale automobilistilor.

Economia insulei se bazează pe trestia de zahăr, care ocupă 85 la sută din terenurile arabile; populația harnică, alcătuită din indieni, arabi, chinezi și europeni, furnizează pe piața mondială o parte însemnată din această cultură.

Prieteni noștri localnici ne duc să vizităm o plantație din preajma orașului Rose Hill. Drumul îngust desprins la un moment dat din șoseaua principală șerpuiește printre tije înalte de cite 4 metri, care unduiesc în bătaia vîntului. În cele din urmă, ajungem la destinație.

— Norma pe care trebuie s-o îndeplinim este fixată de plantator — ne spune un muncitor. Pe zi trebuie să tăiem și să transportăm la arie două tone de trestie de zahăr. Recoltăm planta manual și o cărăm în spinare. E o muncă foarte grea...

Muncitorii din Beau Bassin și Rose Hill sînt indieni, urmași ai asiaticilor aduși la mijlocul secolului trecut de colonialiștii englezi, ca să lucreze pe plantațiile din insula Mauriciu. Deși semnav contracte numai pentru o perioadă de cinci ani, la expirarea termenului indienii nu aveau bani nici măcar ca să-și plătească drumul spre casă. Rămînea o singură soluție, aceea de a se angaja din nou pe plantațiile europenilor. Din 1834 pînă în 1839, englezii au adus în insulă aproape 26.000 de muncitori indieni. Acum, 70 la sută din locuitori, deci peste 500.000 sînt de

origine indiană, circa 180.000 creoli, rezultați din căsătorii între europeni, africani și malgași, 25.000 chinezi, cîteva mii de englezi și francezi etc.

...Cartierul cel mai frumos din Port Louis, care poartă numele lui Ludovic XIV, începe de pe țărm. E un bulevard larg, străjuit de palmieri maiestuoși, care se încheie cu un palat — evident în stil Ludovic XIV — sediu al guvernului tînarului stat independent. De o parte și de alta a lui se află o galerie de monumente ale guvernatorilor insulei, începînd cu statuia de bronz a lui Mahé de la Bourdonnais. Primul guvernator francez, fondatorul orașului Port-Louis și promotorul utilizării sclavilor vînați în Mozambic, Ghana și Madagascar pentru punerea în valoare a insulei, Mahé de la Bourdonnais ține în mîna o hartă cu numele pe care-l purta Mauriciu la începutul secolului XVIII: Ile de France.

Dacă înconjurî palatul guvernamental și mergi înainte pe Hennessy Street, ajungi în cea mai mare piață a orașului, unde, sub administrația franceză, se organizau parăzi militare, iar sub cea engleză — concursuri hipice.

La cîteva sute de metri de piață începe labirintul cartierelor rezidențiale din Port-Louis, un caleidoscop de străzi indiene și chineze, cu nenumărate prăvălii de suvenir și articole orientale. Citesc cu emoție numele cîtorva străzi: Sevastopol, Alma, Inkerman. Ele te poartă cu gîndul la războiul din Crimeea. Despre același război îți mai amintește și grădina botanică dintr-o localitate așezată în cealaltă extremă a insulei, care are un sector numit *Bala-klava*. Grădina posedă o bogată colecție de palmieri, arbori tropicali și cactuși aduși din toate colțurile lumii, precum și cascade pitorești și poieni însorite și smălțuite cu flori.

S. Kulik

DE PE CINCI CONTINENTE

- Infern sau paradis? ● Surprizele subsolului australian
- O oază năpăstuită de soare ● Leagănul industriei engleze

După o călătorie în bazinul Amazonului, un explorator străin a afirmat că n-ar putea spune exact dacă acest ținut este un infern sau un paradis. După părerea lui este mai degrabă o regiune de o fecunditate virulentă și impetuoașă, de o energie vitală frenetică, o bulboană clocotindă în care inevitabil totul se multiplică și se devorează cu aviditate. Părăsești imensa pădure extenuat de abundența de impresii și strivit de ostilitatea mediului. Omul a putut pătrunde în acest infern sau paradis — depinde cum vezi lucrurile — numai pe calea apelor luți și primejdioase.

Vreme de secole, regiunile din centrul Americii de Sud nu au fost valorificate. În consecință, nici acum nu există hărți topografice la scară mare, e cu neputință să găsești o descriere științifică a numeroaselor regiuni din Amazonia, Anzii ecuadorieni sau platoul brazilian. Hărțile geologice abundă în pete albe. În ultimul timp însă se observă unele tendințe de valorificare a solului și subsolului acestei regiuni. Unul dintre cele mai interesante proiecte prevede crearea, în centrul continentului, a unui sistem de rezervoare de apă artificiale, asemenea celui al Marilor Lacuri din Statele Unite și Canada. Conform proiectului ar urma să se creeze cinci lacuri. Unul dintre ele va fi situat în zona de nord, lângă frontierele Venezuelei, Columbiei și Braziliei; două baze, construite în bazinul rîurilor Atabapo și Guainia, vor permite amenajarea unui lac lung de 200 km, care va face legătura între Orinoco și Rio Negro, afluent al Amazonului. Al doilea rezervor de apă, lung de 300 km, va lua ființă pe teritoriul columbian, pe rîul Caqueta. Al treilea urmează să fie construit în Peru, pe Ucayali. O imensă mare artificială va acoperi o parte din bazinul Amazonului și al afluenților lui: Tapaços, Madeira și Rio Negro. În sfîrșit, al cincilea rezervor, lung de 150 km, va putea fi creat în sudul Braziliei, la frontiera cu Bolivia.

În ultimul timp, în Australia s-au descoperit importante zăcăminte de petrol. Pe fundul mării, în preajma coas-

tei statului Victoria, milioane de tone de „aur negru” așteaptă să fie exploatare. Cu trei ani în urmă, cînd specialiștii au anunțat autoritățile din acest stat că descoperiseră un zăcămint de 1,5 miliarde tone de petrol, cifra a părut exagerată. Acum, însă, pronosticurile lor sînt definitiv confirmate. Se apreciază că încă înainte de sfîrșitul anului 1970 Australia va extrage zilnic 63.500 tone de petrol, asigurînd în felul acesta 40 la sută din necesitățile de combustibil ale țării. Ceea ce e colosal, dacă ne gîndim că acum un an singurul zăcămint de petrol, aflat în statul Queensland, nu acoperea decît 2 la sută din necesitățile de „aur negru”. În strîmtorea Bass s-au descoperit și importante zăcăminte de gaze naturale; anul viitor o conductă va transporta la Melbourne primii metri cubi de „combustibil albastru”. Nu peste mult timp va începe și gazificarea Sidneyului. Se apreciază că rezervele de gaze din strîmtorea Bass pot rezista unei exploatare foarte intense vreme de 30 de ani.

Jagub este o oază minusculă, pierdută în deșertul Libiei. Asprele condiții climaterice ale oazei cu o suprafață de numai un kilometru pătrat fac extrem de grea viața celor 500 de locuitori ai ei. Arșița insuportabilă din cursul zilei este înlocuită, noaptea, de un frig pătrunzător, caracteristic deșerturilor. Pămîntul nu este prielnic agriculturii, iar mărfurile, fiind aduse de la mari distanțe, sînt foarte scumpe. Deși situată într-o vale acoperită în mare parte de bălți și lacuri mici, locuitorii duc lipsă de apă. S-a stabilit că o fîntină arteziană pentru aprovizionarea cu apă potabilă a populației ar trebui să aibă o adîncime de 600 de metri.

Portul Swansea, situat în sudul Țării Galilor, pe țărmul Golfului Bristol, este socotit leagănul puterii industriale a Marii Britanii. Extracția cărbunelui a început în această regiune încă în secolul XIV, iar în 1717 Swansea a devenit un centru metalurgic.

La Swansea s-a fabricat, la începutul secolului XVIII, prima tranșă de cupru englez (minereul era adus din Cornwall) și tot aici a fost dată prima șarjă de cositor. În 1700, la Swansea s-a construit primul far din țară, iar în 1804, prima cale ferată lungă de cinci kilometri, care a funcționat peste 150 de ani. În 1961, vagoanele ei mici, încărcate cu turiști, mai goneau încă în jurul portului. În afară de cupru și cositor, se mai prelucrau acolo argint, aur, cobalt, nichel, zinc. În 1876 a început producția de oțel. Furnalele funcționau, zi și noapte, fără întrerupere, așa încît minerii abia pridideau să astimpera foamea de combustibil și minereu a fabricilor. Pe o rază de 60 de kilometri în jur, existau 560 de mine. Fumul și praful de cărbune învăluiau totul în preajmă.

Și cînd te gîndești că la începutul secolului XVIII, Swansea care avea pe atunci doar 5.000 de locuitori era stațiune balneară!

Elefantul la otoriolaringolog

PENTRU COLECȚIONARI

Muzeul bancnotelor

Calculată la valoarea ei nominală, colecția de bancnote a Muzeului din Krasnoarsk însumează miliarde. Printre cele mai interesante piese se numără bancnotele din perioada Revoluției franceze din 1789 sau cele spaniole, emise în Asturia și la Barcelona în 1937 când provincia și orașul, ambele izolate de blocadă, au fost nevoite să pună în circulație bani proprii.

Cîteva bilete de bancă de la începutul secolului trecut dezvăluie o taină a istoriei. Ele pot fi luate drept bancnote rusești, dar au fost tipărite în Franța în 1808. Încă în acel an Napoleon Bonaparte hotărîse să pornească război împotriva Rusiei și tipărise bancnote false, cu scopul de a submina finanțele Imperiului rus. Imitînd perfect banii rusești (deși ulterior li s-a descoperit o greșală de tipar), bancnotele false ale lui Napoleon au circulat vreme îndelungată și după războiul din 1812.

Specialiștii socotesc că unul dintre cele mai originale capitole ale colecției e reprezentat de banii din perioada Rusiei postrevoluționare. Perioada inflației din anii războiului civil n-a fost lipsită de unele curiozități. De pildă, privilegiul autorităților locale de a tipări „valută” proprie s-a tradus prin apariția unor bancnote emise de asociații ale pompierilor, de diferite cooperative, ba chiar de cinematografe sau circuri. De fapt, în acest caz termenul „tipărit” e impropriu. Banii de hirtie erau desenați sau pur și simplu scriși de mină, uneori dactilografiați.

Cîteodată, etichetele de pe sticlele de vin erau ridicare la rangul de bani. Colecția păstrează o etichetă „Madera” cu mențiunea 5 ruble și „Porto” cu valoarea de 25 de ruble. Ele au circulat în Yakutia.

De la generalul Iudenici colecționarii au primit ca amintire bani de hirtie

O așa-numită „bancnotă particulară”, emisă în Rusia (1917—1921)

care, ce-i drept, nu apucaseră să-și justifice destinația. După înfringerea albaștrilor, colile de bancnote au fost achiziționate de o cofetărie din Tallin și au servit la ambalarea bomboanelor.

Printre rarități fac parte și cîteva falsuri din anii celui de al doilea război mondial. Colecția expune, de exemplu, trei bilete de bancă a cîte cinci lire sterline: unul autentic, celelalte două executate într-un lagăr de concentrare din Germania fascistă. Biletele au circulat o bună bucată de timp, fără ca experții, inclusiv cei englezi, să poată descoperi falsul. El a fost constatat într-un tirziu de un specialist elvețian.

INTERVIU
CU PLANETAPatru întrebări
despre cîteva
miliarde de oameni

Ce cred matematicienii despre demografie?

În fiecare zi populația Pămîntului sporește cu 50.000 de oameni. Demografia au calculat, precum se știe, că la sfîrșitul mileniului nostru locuitorii globului terestru vor fi în număr de peste 6 miliarde, dar că în anul 8000 î.e.n., ei nu depășeau 5 milioane. Calculul, de orice natură ar fi, nu-i lasă indiferenți pe matematicieni. Pornind de la constatările demografilor referitoare la creșterea vertiginosă a omenirii de-a lungul existenței ei, cîteva matematicieni s-au amuzat să demonstreze că menținerea aceluiași ritm ar face ca la 13 noiembrie 2036 numărul

Noi regimente de „Matrioșka” pentru turiști

locuitorilor Pămîntului să fie exprimat printr-o mărime infinită.

Cît de productivă e „sfera biologică”?

Uscatul și apele planetei noastre produc în momentul de față 83 de miliarde de tone de substanțe organice. 30 de miliarde din această cantitate ne sînt oferite de mări și oceane. În anii 1962—1963 cele cinci continente ale globului au produs 262,9 milioane de tone de griu. Producția mondială de carne a fost, în aceeași perioadă, de 76,9 milioane de tone, cea de pește — de 42,4 milioane de tone.

Ce pierde omenirea?

În urma crizei economice din 1929—1933, în țările capitaliste au fost distruse: 1 milion de tone de cereale, 250.000 de tone de zahăr, 26.000 de tone de orez, 25.000 de tone de carne și 40.000 de tone de pește. Opt ani mai tirziu, numai în Argentina s-au irosit 8 milioane de tone de cereale.

Ce măsuri se prevăd pentru anul 2000?

Ținînd seama de creșterea populației, pentru a se menține nivelul actual de alimentație producția de cereale va trebui sporită cu 100 la sută, cea a produselor de origine animală — cu 200 la sută. Se presupune că suprafețele cultivate vor putea fi mărite cu 50 la sută prin tăierea pădurilor tropicale. Dacă, însă, recolta de griu ar fi ridicată, pe plan mondial, la 5 tone la hectar, actuala suprafață cultivată (8.200.000.000 de hectare) ar putea hrăni 140 de miliarde de oameni. În ceea ce privește oceanele, ele sînt capabile să furnizeze omenirii 90 de milioane de tone de pește.

(Din „Literaturnaia gazeta”)

CÎND FIZICIENII
ZÎMBESC

Fizicianul Robert Wood, inventatorul unui nou tip de obiectiv fotografic, nu reușea de loc să-și experimenteze invenția în aer liber din pricina celor ce se adunau să vadă „minunea”. Nici rugămintele și nici amenințările fizicianului-fotograf nu reușeau să îndepărteze mulțimea adunată în fața aparatului.

Și atunci lui Wood îi venit o idee salvatoare...

El aduse o luminare și o cutie cu chibrituri, potrivi aparatul, cu o înfățișare gravă, apoi așeză pe el luminarea, o aprinse și o zbughi după colțul casei.

Mulțimea îl imită fulgerător. Wood se apropie liniștit de aparat, fotografie imaginea aleasă și se retrase în laborator pentru a dezvolta clișeul.

— Nu cumva și dumneata crezi că potcoava aduce noroc? îl întrebă un prieten pe Niels Bohr, văzînd o potcoavă agățată de ușa locuinței lui.

— Aș, cum poți să-ți închipui una ca asta? se indignă celebrul fizician. Am observat însă că aduce noroc, chiar dacă nu crezi.

(Din „Tehnica molodioji”)

FENOMENE
INEXPLICABILECopacii intoxicați
blonde

Lemnul copacilor conține substanțe toxice care au rolul de a proteja partea interioară a trunchiului împotriva ciupercilor și bacteriilor producătoare de boli și de putrefacție. Toxinele sînt elaborate de procesele metabolice. Cum se comportă ele față de alte viețuitoare, oameni și animale?

S-a constatat că toxinele stejarului, frasinului, arțarului și altor arbori din zona mijlocie a continentului european sînt practic inofensive. Există însă esențe exotice, în special africane, care produc manifestări patologice persoanelor predispuse la alergii: contactul cu lemnul acestor copaci le pricinuieste iritații ale pielii și mucoaselor sau inflamația căilor respiratorii superioare. Aceste observații au fost confirmate de oamenii de știință, abia în ultimele decenii, fiind determinate de doi factori: pe de o parte importul masiv de material lemnos din Africa și, pe de altă parte, perfecționarea uneltelor de prelucrare a lemnului, a căror viteză mărită produce mai mult praf și rumeguș.

Cîteva dintre efectele toxinelor vegetale, înregistrate în ultimul timp, n-au putut fi încă explicate. Nu se știe, de exemplu, de ce ele acționează mai puternic asupra femeilor blonde. Într-adevăr, statisticele arată că în Italia cazurile de îmbolnăviri provocate de toxinele esențelor exotice sînt mult mai puține decît în Anglia, țara femeilor blonde. Muncitorii negri din Congo sînt perfect imuni la acțiunea acestui gen de toxine. De asemenea, experții au ajuns la concluzia că produsele finite sau cele fabricate din lemnul copacilor bătrîni nu produc intoxicații. Există, totuși, o excepție: lemnul copacului aroira își sporește toxicitatea o dată cu vîrsta.

Chiar dacă aceste fenomene rămîn inexplicabile, cunoașterea lor permite adoptarea unor măsuri care să protejeze atît pe cei ce prelucrează „lemnul otrăvitor”, cît și pe cei ce beneficiază de produsele finite.

E. Soloviov

VIAȚA MODERNĂ

Televizorul — dușman
al siluetei

Studiînd frecvența afecțiunilor cardiovasculare la diferite categorii de salariați, cîteva cercetători britanici au ajuns la concluzia că infarctul miocardic e mai răspîdit printre șoferii autobuzelor decît printre taxatorii „mobili”, care pentru a încasa costul biletului se deplasează de la călător la călător. O constatare asemănătoare se referă la cei ce lucrează în diferitele servicii ale telecomunicațiilor. Datorită mobilității lor, factorii postali, de pildă, sînt mai puțin expuși îmbolnăvirilor cardiace decît telefonistele, administratorii

sau alți funcționari cu munci sedentare. Și totuși, nu e mult de cînd specialiștii au trebuit să lupte pentru afirmarea acestor adevăruri, azi bine cunoscute. În urmă cu un secol tradiționalele competiții de canotaj dintre echipele universităților din Oxford și Cambridge erau atacate de mulți, ca fiind o „nerozie națională”, iar în 1939 doi cercetători englezi au trebuit să demonstreze că printre foștii studenți, care la vremea lor practicaseră canotajul, mortalitatea n-a fost mai mare decît printre cei neînfrunți în acest sport. În zilele noastre, însă, cînd am ajuns să dispunem de o mare varietate de mijloace de transport, de încălzire centrală, de ascensoare, mașini de spălat și, bineînțeles, de televizoare, cercetătorii se arată îngrijorați de excesul de imobilitate al oamenilor și de una din consecințele lui, obezitatea. Această stare de lucruri s-a oglindit și în datele culese de organizațiile direct interesate de raportul obezitate-longevitate, și anume companiile de asigurare occidentale. Concluziile unei instituții de acest gen, compania „Metropolitan”, arată că la persoanele a căror greutate depășește cu 20 la sută sau mai mult media admisă, mortalitatea e cu 31 la sută mai mare. Potrivit aceluiași date, însă, procentajul revine la normal la cei ce dau jos surplusul de kilograme. Dar o dată cu aceste avantaje indiscutabile, o viață mai lungă și o siluetă frumoasă, foștii obezi îl capătă și pe acela de a plăti prime de asigurare mai reduse decît pe vremea cînd erau grași.

Se știe că ne îngrășăm cînd cantitatea de energie furnizată de alimente e mai mare decît cea cheltuită de organism. Oamenii slabi își închipuie că semenii lor grași mîncă mult. Cercetările au arătat, însă, că de cele mai multe ori persoanele grase mîncă mai puțin decît cele slabe, în schimb duc o viață sedentară, irosesc prea puțin energie. Din datele culese de medicii americani rezultă că femeile grase parcurg în medie cîte două mîle

Raționalizatorul
Desen de V. Soloviev

pe zi, pe cîte vreme compatrioatele lor svelte, mult mai mobile, umblă pe jos cîte cinci mîle. Constatările sînt, bineînțeles, valabile și pentru bărbați.

Îndreptîndu-și atenția asupra adolescenților, aceiași medici au remarcat că tendința la îngrășare de care se plîng elevii nu se datorează excesului alimentar, ci imobilității prelungite în fața televizorului. De altminteri, după studii minuțioase în rîndurile elevilor, specialiștii din diferite țări au confirmat concluzia colegilor lor americani: răspîndirea televiziunii explică în bună parte înmulțirea numărului de fete și băieți excesiv de grași. În această privință televizorul a ajuns să detroneze ciocolata, socotită pînă nu demult dușmanul nr. 1 al siluetei.

V. Voronin

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

I. COMARNESCU — București: Vorba lui Tudor Mușatescu: „Cind ți-a plăcut prea mult „bucetel“, ajungi repede la „jerbă“. Singura soluție: renunțarea la alcool.

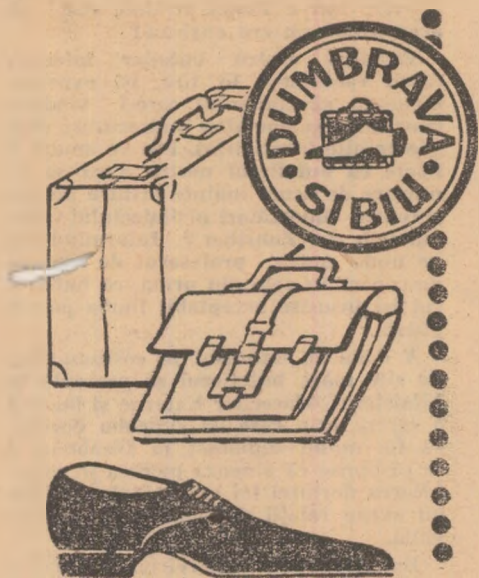
NICOLAE IACOVESCU — Com. Frumosa (Teleorman): Sinusita comportă un tratament complex din care nu vor lipsi instalațiile nazale (Fedrocain + 8 fiole Hidrocortizon), inhalatii cu vapori de ceai de mușetel sau preparatul Inhalant, amidopirin, vit. A, B₁, C, raze ultracurte. Nu e bine să vă autoadministrați antibiotice în lipsa unui diagnostic precis și fără indicația medicului. Riscați un tratament anarhic și incomplet care îngreunează și mai mult vindecarea. Cu mijloacele terapeutice actuale sinusita

poate fi tratată, dar numai sub îndrumarea unui specialist O.R.L.

R. N. — Turda: 1) Regim alimentar fără grăsimi, făinoase, dulciuri și exercițiile fizice recomandate în cartea „Cultura fizică și sănătatea“ de dr. I. Drăgan (la capitolul respectiv).

EVELYNE — Oradea: 1) În mod sigur nu are nici o repercusiune asupra soțului dv. 2) În ce vă privește este totuși vorba de o frigiditate de natură psihică, știut fiind că de mare este componenta nervoasă în acest act natural. Este bine să folosiți în cazul dv. special tranchilizante, înainte de momentul respectiv (Napoton, 1 drajeu + Bromoval 2 tabl.). Nu trebuie să fiți disporată: o recentă statistică americană arată că 50 la sută din femeile din S.U.A. sint frigide.

ELEGANT ÎMBRĂCAT
cu
CONFECȚIILE
PRODUSE
de
„STEUA ROSIE”
SIBIU

CEREȚI
INCĂLȚĂMINTEA
ȘI ARTICOLELE
DE MAROCHINĂRIE

DUMBRAVA

produse
de întreprinderea

13 DECEMBRIE - SIBIU

**COMBINATUL
CHIMIC
FĂGĂRAȘ**

Telefon 15—20

Produce și livrează,

Cu repartiție:

- Rășină PFL
- Fenoplac

Fără repartiție:

- Oxigen tehnic puritate 99,5%.
- Celuloid (în culori și grosimi diferite).

Executăm piese presate din bachelită pentru uz industrial.

elegantă
modernă
pret convenabil

SUFRAGERIA ASTOR

ÎNTEPRINDERILE MINISTERULUI ECONOMIEI FORESTIERE realizează pentru dumneavoastră garnitura de sufragerie „ASTOR“.

Realizată din material de cea mai bună calitate, furnizată cu mahon și avind un fileu decorativ din lamelin, SUFRAGERIA ASTOR conferă apartamentului dv. o notă de bun gust, eleganță și confort.

Preț de vânzare: VITRINA — lei 1.818, BUFETUL — lei 1.214, MASA CU PLACĂ EXTENSIBILĂ — lei 680, MASUȚĂ JOASĂ — lei 153, SCAUN TAPIȚAT — lei 183.

CONSUMAȚI
PRODUSELE
LACTATE

SIBIANA

**DE ASEMENEA, CEREȚI
NOILE PRODUSE SPECIALE PENTRU SANDVIȘURI:**

- * BRÎNZĂ TOPITĂ ÎN PASTE CU DIVERSE INGREDIENTE ȘI CONDIMENTE
- * BRÎNZĂ TOPITĂ CU SALAM SAU ȘUNCĂ

ÎN CURÎND UN NOU MATERIAL HIDROIZOLATORI

Întreprinderea de materiale izolatoare Berceni-Ploiești, județul Prahova, produce și livrează pentru unitățile socialiste

ÎMPISLITURĂ DIN FIBRE DE STICLĂ

acoperită pe ambele fețe cu bitum și cu material mineral. În funcție de scopul în care se utilizează, se fabrică în

TREI SORTIMENTE

1. ÎMPISLITURĂ PENTRU STRATUL SUPERIOR al hidroizolației, presărată cu nisip fin pe o față și cu nisip grosier sau mozaic colorat pe cealaltă față.

2. ÎMPISLITURĂ PENTRU STRATUL INTERMEDIAR al hidroizolației, presărată cu nisip pe ambele fețe.

3. ÎMPISLITURĂ PENTRU STRATUL INFERIOR al hidroizolației cu barieră de vapori, avind perforații de ϕ 20 mm. dispuse la distanță de 70—100 mm. una față de alta.

— Uitați-vă fix în ochii mei! Vă vindec eu de insomnie!

apela? Foarte simplu: la planificatorului-șef.

În următoarele treizeci de minute am reușit să stabilesc cu precizie etapele procesului de rezolvare a problemelor cu bazine și țevi.

Planificatorul-șef telefona economistului...

Economistul telefona referentului tehnic...

Referentul tehnic telefona dispecerului de serviciu...

Dispecerul de serviciu telefona maestrului de la turnul de apă...

Maistrul telefona mecanicul, ultima verigă a lanțului.

— E un matematician de forță! auzeam în receptor vocea fostului subaltern al tatălui meu, maestrul Karp Iurievici. De vreo treizeci de ani tot rezolvă probleme cu țevi și bazine. Nu-l întrece nimeni!

— Cum reușește? Vinde-mi și mie secretul!

— Văzind și făcând. Golește bazinul de apă, pe urmă dă drumul la țeava de alimentare și la cea de scurgere, potrivit datelor problemei. În tot timpul asta stă cu ochii pe cronometru. Știi, cronometrul ăla pe care l-a primit în dar pentru o inovație. Poftim? Nu credeți? Pe cuvânt de cinste! Citiți-mi problema și-o să vă convingeți...

Am răsuflat ușurați, ne-am instalat în fotoliu și ne-am aprins câte o țigară. Femeile s-au retras în bucătărie să spele vasele. Tentativă inutilă căci apa nu mai curgea. Karp Iurievici era om de cuvânt.

Și când te gîndești că eu, nătărăul de mine, de treizeci de ani mă tot întreb de ce în orașul nostru se întrerupe apa atât de des!

I. Iaceikin

O problemă de clasa a IV-a

Exemplele pozitive joacă un rol esențial în educația copiilor. Tatăl meu, de pildă, socotea că experiența lui în prelucrarea lemnului era pentru mine un exemplu excelent.

— La vîrsta ta nu-mi ardea să umbli hai-hui! Trebuia să tai copaci, ca să mînci o bucată de piine!

Povestea era neverosimilă, căci ultimii copaci din jurul orașului nostru fuseseră tăiați în vremuri preistorice (încă din epoca cronicarului Nestor, meleagurile noastre primiseră numele de Stepa Sălbatică). Se pare, însă, că taică-meu ignora realitatea istorică.

Cu timpul, pentru a nu comite aceleași greșeli în educația fiicei mele, îi împărtășeam experiența mea pozitivă cu oarecare prudență:

— Iar un doi? Cum de nu știi cît fac trei plus șapte minus patru? La vîrsta ta aritmetica n-avea secrete pentru mine! Și aveam de rezolvat probleme, nu fleacuri din astea! Bunăoară: într-un bazin curge atîta apă dintr-o țeavă și se scurge atîta printr-o altă țeavă; în cît timp se va umple bazinul? Încearcă s-o rezolvi! Un adevărat coșmar! Eu, însă, îi veneam de hac în doi timp și trei mișcări!

Pină cînd într-o zi fiică-mea îmi spuse:

— Am o problemă încurcată, tăticule! Un adevărat coșmar! Se dă un bazin în care apa curge dintr-o țeavă și se scurge prin alta. În cît timp se umple bazinul? Poftim! Încearcă s-o rezolvi!

Subit, m-am cufundat în lectura ziarului.

— Sînt ocupat, am bombănit, amintindu-mi cu groază de blestematele astea de probleme. Întreab-o pe mama!

— Întreabă-l pe tata! o sfătui mama. La aritmetică am copiat totdeauna de la taică-tu!

Am fost nevoit să amîn lectura ziarului.

Vasăzică așa: dintr-o țeavă curge, din alta se scurge... Dumnezeu, cîtă apă o fi curs de cînd nu mi-am mai bătut capul cu bazinele și țevile? La drept vorbind, parcă am reușit măcar o dată să înțeleg problemele de clasa a IV-a? Mi le făcea tata! Se juca cu ele, nu alta, căci pe atunci ajunsese un fel de șef peste toate conductele orașului. Îmi amintesc că se încuia în biroul lui pentru o oră-două, ba poate chiar mai mult, după care apărea cu soluția.

— Mă, prostănacule, îmi spunea. La vîrsta ta aveam de furcă cu probleme mai ceva ca asta! Învață, leneșule, ai să devii inginer. Știi ce înseamnă să fii inginer? Ți se dau cîteva puncte de reper și spui rezultatul cît ai clipi din ochi. Șezi colea, să-ți arăt cum se face...

Taică-meu era la pensie de vreo doi ani. Dacă i-aș face o vizită? S-ar bucura bătrînul că fi-su și noră-sa nu l-au uitat.

— Marina! am strigat-o pe nevastă-mea Dichisește-te! Mergem la bătrîni. Nu, nu mîine, știu eu ce-nseamnă mîine! Chiar acum! Și tu,

fetito, nu scînci! După ce mă întorc îți rezolv problema în cinci minute. Nu mă sperii eu de un fleac ca ăsta! Pină una alta, dă-o-ncoa!

Tata ne întîmpină cu brațele deschise. Am stat de vorbă, am pus țara la cale, am comentat situația internațională, și am băut cîteva pîhărele de vin. După ce am epuizat și capitolul anecdotelor, am trecut la amintiri.

— Îți mai aduci aminte cum îmi rezolvai păcătoasele alea de probleme cu un bazin și două țevi? l-am întrebat. Erai de-a dreptul genial! Ca să fiu sincer, cred că aritmetica poate să înnebunească un om. Pe de o parte un bazin gol, pe de altă parte niște țevi prin care apa cînd curge, cînd se scurge...

— Ei da, îmi amintesc, spuse bătrînul rezervat. Ce-a fost, a fost.

— Acum ai mai fi în stare să descurci o problemă ca asta?

— Da' șmecher mai ești, fiule! Te faci că nu știi? În viața mea n-am rezolvat probleme de aritmetică.

Nu-mi venea să-mi cred urechilor.

— Știi ce făceam? continuă bătrînul. Mă încuiam în birou și-i telefonam inginerului-șef, Kirill Mefodievici.

— Nu cred în ruptul capului!

— Ba poți să mă crezi! Ei, dar ce-a fost, a fost...

Eram disperat. Cum rămînea cu problema fiicei mele?

— N-ai putea acum să-i telefonezi lui Kirill Mefodievici? l-am întrebat cu aerul unui naufragiat ce se agață de un pai.

— Așa, netam-nesam? De-aș avea o problemă...

— Am eu una! am exclamat scoțînd din buzunar o filă ruptă din caiet. Te implor, telefonează-i!

Tata îmi ascultă rugămintea și află curînd că nici Kirill Mefodievici nu rezolvase vreodată probleme de acest gen. Ei, drăcia dracului! Atunci la cine

Învățăm limbi străine în somn

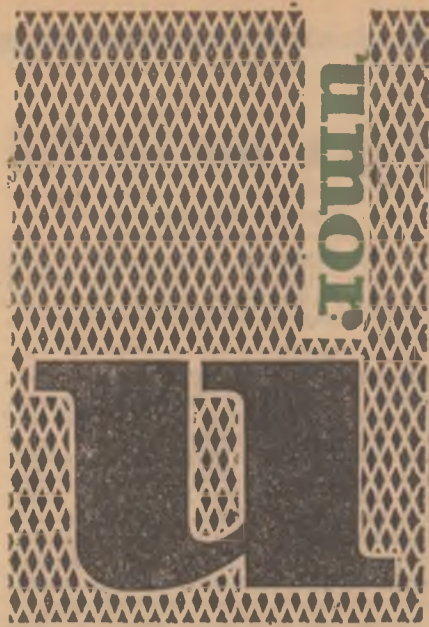
În instituția noastră a fost creat un cerc pentru învățarea limbilor străine. Trebuie să vă spun că orașul nostru e situat în partea de apus a țării, așa că toți membrii cercului erau convinși că le va fi ușor să învețe limbile occidentale.

Cel mai entuziast cursant al cercului de limbi străine se dovedi bufetierul nostru, care socotea că între dialectul rus vorbit prin partea locului și limba engleză deosebirea sînt minime. De fapt, el se înscrișese la cerc din considerente pur practice: după terminarea cursului, intenționa să-și ofere serviciile în calitate de atașat comercial și de pe acum își închipuia cum va fi primit la curtea regală a Angliei.

Aveam toate condițiile pentru un studiu serios. Ne adunam de două ori pe săptămînă și buchisam limba britanică. Deschideam manualele cu un sentiment de legitimă mîndrie și intonam în cor: „Richard are o pisică. Are Richard o pisică? Da, el are o pisică”.

În cele din urmă, însă, profesorul se decise să spună lucrurilor pe nume. El ne informă că în lunga noastră perioadă de studiu reușisem să ne însușim, toți laolaltă, vreo treizeci și șapte sau treizeci și nouă de cuvinte și două expresii. Apoi adăugă că limba vorbită de noi ar putea fi înțeleasă eventual de locuitorii ultimelor colonii engleze. Într-un cuvînt, eforturile noastre se soldară cu două rezultate: ambițiosul bufetier izbutea, pare-se, să pronunțe cele treizeci și nouă de cuvinte englezești cu un puternic accent texan, iar noi ceilalți rosteam cuvintele limbii materne cu un irezistibil accent englezesc.

Cu aceasta, cercul nostru luă o scurtă vacanță. Dar bufetierul se arătă un om perseverent. Intuind că visul lui de a deveni atașat comercial era pe cale să

se spulbere, el se apucă să învețe limba engleză prin metoda hipnopediei.

Zis și făcut. Imprumută un magnetofon, făcu rost de benzile necesare și începu ședințele nocturne: cînd bufetierul aștea, nevastă-sa pune în funcțiune magnetofonul, urmînd ca porțiunea neînhibată din creierul bufetierului să recepționeze zeci de cuvinte și expresii noi. Sistemul se dovedi, însă, mai complicat decît și-l închipuisese omul nostru. Avea, între altele, neajunsuri că în clipa în care magnetofonul intra în funcțiune bufetierul se trezea din somn. Ori, hipnopedia presupune tocmai învățarea în timpul somnului. Întii bufetierul îi reproșă nevastă-si că pune magnetofonul prea tare. Pe urmă încercă o altă metodă: înghițea cinci somnifere o dată, după care adormea buștean și magnetofonul nu reușea să-l deștepte.

La serviciu venea cu pungi vinete sub ochi, dar la întrebările noastre răspundea invariabil:

— Încă puțin și o să vedeți!

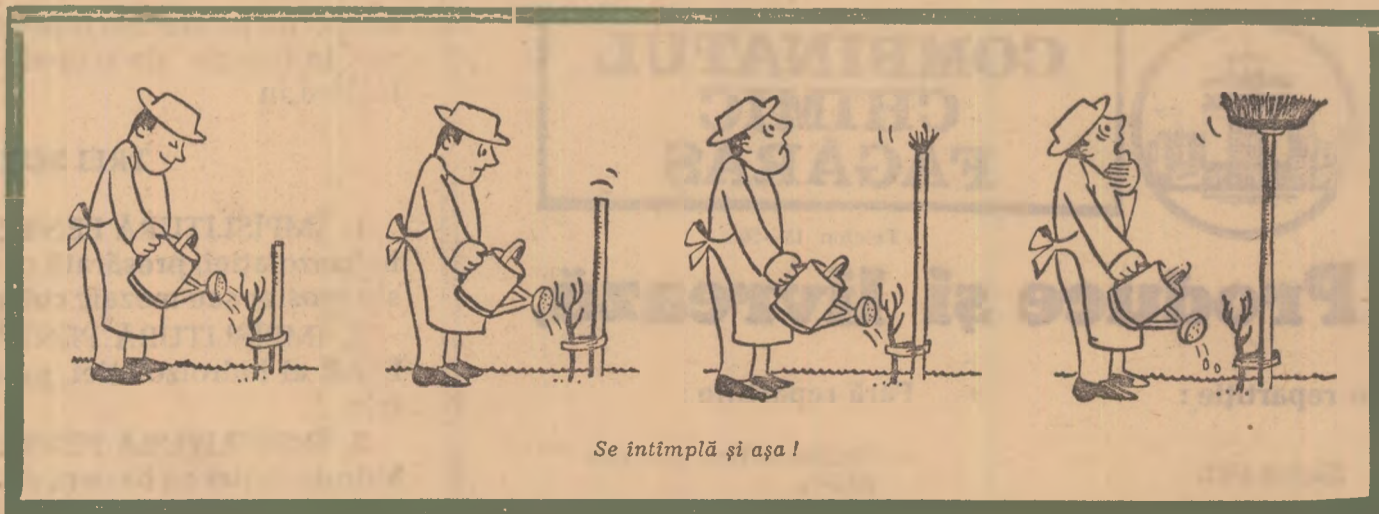
Și iată că într-o dimineață bufetierul își invită foștii colegi de învățătură plus profesorul, pentru a-și demonstra cunoștințele de limbă engleză. Plimbîndu-se în lung și-n lat prin sala de ședințe, el turui fără întrerupere douăzeci de minute pe ceas, de parcă ar fi fost cetățean englez de cînd lumea. Cînd tăcu, profesorul confirmă că vorbise într-adevăr, într-o limbă străină, dar că acea limbă nu era engleza!

Vajnicul nostru bufetier înlemni. Apoi, venindu-și în fire, își exprimă bănuiala că studentul care-i vinduse benzile de magnetofon îi strecurase cine știe ce alte înregistrări. Dar ce anume? Poate că bufetierul nostru avea să se numere de acum înainte printre puținii europeni cunosători ai dialectului vreu-nui trib din Zanzibar? Informîndu-se pe unde putea, profesorul de descoperi, în cele din urmă, că bufetierul își însușise acceptabil limba portugheză.

A doua zi, îmbrăcat în costumul lui de zile mari, bufetierul se prezentă la Ministerul Afacerilor Externe și înaintă o cerere prin care își exprima dorința să fie numit diplomat la Lisabona. I se răspunse că singura piedică în satisfacerea dorinței lui era faptul că încă nu aveau relații diplomatice cu Portugalia.

Bufetierul veni la serviciu, indignat la culme. Un ceas încheiat nu făcu decît să-și istorisească pățania și să plîngă că era o victimă inocentă a situației internaționale. Apoi se instală la telefon și se apucă să se intereseze pe la toate cunoștințele: nu cumva ar putea pune cineva o vorbă bună pentru stabilirea de relații diplomatice cu Portugalia?

D. Petrov

Se întîmplă și așa!